На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

№11 (1824)
Пятніца, 23 студзеня 2004 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец: УП «Народная воля»
Кошт свабодны.

Народная Воля

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — -13...-11, сонечна, уначы — -13...-11, без ападкаў; у Брэсце ўдзень — -10...-8, сонечна, уначы — -13...-11, без ападкаў; у Гродне ўдзень — -11...-9, сонечна, уначы — -14...-12, без ападкаў; у Віцебску ўдзень — -12...-10, сонечна, уначы — -13...-11, без ападкаў; у Гомелі ўдзень — -10...-8, без ападкаў, уначы — -9...-7, снег; у Магілёве ўдзень — -12...-10, уначы — -12...-10, на працягу сутак — без ападкаў.

www.meteo.by

ПУЛЬС

А.Бухвостаў накіраваў у Мінюст і суд заявы наконт яго пераабрання і звальнення

Былы старшыня Беларускага прафсаюза аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання (АСМ) Аляксандр Бухвостаў накіраваў у Міністэрства юстыцыі заяву. Ён просіць праверыць законнасць рашэнняў пазачарговага з'езда прафсаюза АСМ, які ўваходзіць у склад Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі (ФПБ).

Пазачарговы з'езд прафсаюза АСМ адбыўся ў Мінску 23 снежня. На ім Бухвостаў быў адхілены ад пасады кіраўніка арганізацыі. Аляксандр Бухвостаў з гэтым не згодны, бо, паводле статута прафсаюза АСМ, рашэнне з'езда лічыцца прынятым, калі за яго прагаласавалі больш за палову дэлегатаў. На з'ездзе, згодна са звесткамі мандатнай камісіі, прысутнічалі 396 дэлегатаў, з якіх за адкрытае галасаванне па кандыдатуры старшыні прафсаюза выказаліся 192 — менш за палову. "Рашэнне з'езда па адкрытым галасаванні не было прынята, — сцвярджае Бухвостаў. — Значыць, адкрытае галасаванне па маёй адстаўцы таксама несапраўднае... Яны не хацелі кіравацца статутам і спяшаліся адхіліць мяне ад пасады". Усё гэта, упэўнены ён, адбывалася пад ціскам кіраўніцтва ФПБ.

Акрамя Мінюста, Аляксандр Бухвостаў звярнуўся ў суд Цэнтральнага раёна Мінска з заявай аб аднаўленні яго на працы ў прафсаюзе АСМ. 30 снежня яго звольніў новы старшыня прафсаюза Валерый Кузьміч, абраны на згаданым з'ездзе. Разам з Бухвоставым звольнілі і яго намесніка Аляксандра Еўдакімчыка. А.Бухвостаў мяркуе, што раз яго незаконна пераабралі, значыць — і звольнены ён незаконна.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

Эх, Булкін, Булкін!..

Звольнены рэдактар аддзела выпуску тэлерадыёкампаніі "Гомель" Вячаслаў Булкін, які пагражаў па тэлефоне журналістцы "Белорусской деловой газеты" Ірыне Макавецкай.

Як паведаміў БелаПАН галоўны рэдактар тэлекампаніі Алег Несцераў, спадар Булкін напісаў заяву аб звальненні па ўласным жаданні пасля таго, як яго выклікалі ў міліцыю, каб ён даў паказанні. Праваахоўныя органы Гомеля высветлілі, што менавіта Булкін 11 студзеня, пачынаючы з 4 гадзін раніцы, чатыры разы тэлефанаваў Ірыне Макавецкай, пагражаючы ёй забойствам, і прапаноўваў, пакуль не позна, з'ехаць за мяжу.

Паводле слоў Алега Несцерава, Вячаслаў Булкін, якому зараз 25 гадоў, працаваў у тэлерадыёкампаніі з 1998 года: спачатку адміністратарам, асістэнтам рэжысёра, потым рэдактарам аддзела выпуску. "Абсалютна ўсе супрацоўнікі прадпрыемства негатыўна паставіліся да дзеянняў Вячаслава Булкіна", — падкрэсліў Алег Несцераў.

Марат ГАРАВЫ.

М.Мірны і Т.Пучак выйшлі ў другі круг

Беларускія тэнісісты Максім Мірны і Таццяна Пучак выйшлі ў другі круг адкрытага чэмпіянату Аўстраліі ў парным разрадзе.

21 студзеня "пасеяныя" пад другім нумарам М.Мірны і індзіец Махеш Бхупаці выйгралі ў амерыканца Дзівіна Боуэна і аўстралійца Эшлі Фішэра — 6:3, 4:6, 6:3. У другім крузе яны сустрэнуцца з пераможцамі матча Жульен Бенто/Арно Клеман (абодва — Францыя) — Харэл Леві (Ізраіль)/Міхаіл Южны (Расія), які адбудзецца 22 студзеня.

Т.Пучак у пары з украінкай Юліяй Бейгельцымер абыгралі аўстралійскі дуэт Кэтрын Барклі-Рэйтц/Крысціна Харыятапулас — 6:2, 6:2. Іх будучы сапернік вызначыцца ў паядынку Сільвія Фарына Эліа/Франчэска Скавоне (абедзве — Італія) — Марыон Бартолі (Францыя)/Мірыам Казанова (Швейцарыя) ("пасеяны" пад 13-м нумарам).

Прызавы фонд адкрытага чэмпіянату Аўстраліі складае 19 млн. аўстралійскіх долараў (14,7 млн. долараў ЗША, або 11,6 млн. еўра).

Дзмітрый УЛАСАЎ.

Закат начальніка аддзела «Зеніту»?

Падчас аператыўнага эксперыменту на аўтастаянцы універсама "Паўночны" ў Мінску затрыманы начальнік аддзела матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння Вілейскага завода "Зеніт". Яго затрымалі супрацоўнікі ўпраўлення дэпартамента фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю Беларусі па Мінскай вобласці і Мінску пры атрыманні хабару ў памеры 110 долараў ЗША ад менеджэра аднаго са сталічных камерцыйных прадпрыемстваў.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе Камітэта дзяржаўнага кантролю, грошы начальнік аддзела атрымаў за станоўчае вырашэнне пытання аб закупцы "Зенітам" у гэтай фірмы вытворчай сыравіны (сплаў каляровых металаў). У дачыненні да затрыманага распачата крымінальная справа па прыкметах складу злачынства, прадугледжанага часткай 2 артыкула 430 Крымінальнага кодэкса — атрыманне хабару.

Следства таксама мяркуе, што з ліпеня 2003 года па студзень 2004 начальнік аддзела неаднойчы атрымліваў хабар за вырашэнне пытанняў, што ўваходзяць у яго кампетэнцыю.

Да яго прыменена мера ўздзеяння ў выглядзе хатняга арышту з вызваленнем ад займаемай пасады да суда.

Генадзь ШАРЫПКІН.

Где вы, белорусские Хакамады?

Заявление о создании женской коалиции с прицелом на выборы в Палату представителей, можно сказать, взорвало политический бомонд. Шутку лидера Белорусской женской лиги Нины Стужинской после презентации блока "Молодая Беларусь" восприняли чрезвычайно серьезно. Некоторые масс-медиа даже сообщили, что уже успешно начаты консультации между женскими организациями.

Между тем Белорусская женская лига наряду с еще несколькими женскими организациями входит в Европейскую коалицию "Свободная Беларусь". О ходе консультаций ничего не слышно. Похоже, перспективы подобного блока в Беларуси пока никем серьезно не рассматривались. Может, все на уровне шутки и затихло? А если затихло — не зря ли? Ведь сегодня самый большой рейтинг среди политических партий имеет именно партия женщин "Надзея". К тому же все знают, что в каждой шутке — только доля шутки...

Сама Нина Стужинская в интервью "Белорусским новостям" сказала, что женскую коалицию выдумали журналисты:

— Стоило мне всего лишь пошутить, как пошла волна во всех средствах массовой информации о женской коалиции. Кто-то что-то не так понял, кто-то шутку воспринял серьезно — и вот я уже чуть ли не лидер очередного предвыборного блока. Но самое интересное — никто не позвонил персонально мне и ничего не спросил!

— Но, к примеру, рейтинг женской партии значительно выше, чем у остальных. К тому же представительницы прекрасного пола реально никогда не были у власти. То есть — у них есть потенциал. Так, может, стоило бы действительно дерзнуть и создать женскую коалицию?

— Женщины смотрят на вещи трезво. Они объективно оценивают свою роль и ресурсы в сегодняшней политике. Посмотрите, где в основном работают женские организации? Не в политике, а в социальной сфере.

Так происходит потому, что общество наше, к сожалению, даже не патриархально, а просто нецивилизованно. В этой ситуации заняться политикой — опасно для женщины. Далеко ходить не надо: в Академии наук работает много видных мужчин-политиков. Уволили же с работы только меня. А все потому, что женское движение — действенно. Остальные политики могут оставаться в своей тусовочной сфере и жить спокойно.

То же самое было на президентских выборах. Только у Белорусской женской лиги насчитывалось 18 структур в регионах. И мы бегали по штабу единого кандидата, просили дать листовок, дать хоть что-нибудь, дать работу... Ничего мы не получили.

Если осенью этого года отношение к женским движениям будет такое же, то в дутых политических проектах женщины участвовать не будут. А значит, и политики женской не будет.

— И все же — насчет женской коалиции?

— Женская сеть давно уже существует! И, не в обиду мужчинам будь сказано, она более эффективна, чем мужские организации. Просто женщин как бы отодвигали от политики, от громких заявлений и т.п. Поэтому в это время женщины делали конкретные социальные проекты, образовательные — сами же учились и достигали конкретных результатов. В результате только от нашей женской лиги депутатами местных советов стали 13 человек — больше, чем от некоторых партий.

Поэтому я очень жалею политиков, которые недооценивают потенциал женщин. На мой взгляд, организаторы Европейской коалиции "Свободная Беларусь" поступили очень разумно, включив женские организации отдельным блоком.



А чаму б такой прыгажуні не пайсці ў палітыку?

— Сейчас предвыборные коалиции создают все кому не лень. А женщины продолжают заниматься своими делами. Вам не кажется, что они просто самоустраняются от политики?

— Этому есть две причины. Во-первых, политика — дело опасное. И не каждая женщина готова поставить под удар семью и работу. Ведь не секрет, что женщина сейчас кормит семью наравне с мужчиной. Поэтому женщины более осмотрительны — они не идут в лобовую атаку. Но то, что они будут бороться за места в парламенте при помощи своей тактики, — это точно.

Во-вторых, в нашем демократическом лагере — совершенно скептическое отношение к женщинам и их успехам. Как только женщины чего-то добиваются — их сразу пытаются "затереть". Женщины сами нуждаются в поддержке продвинутых политиков-мужчин. Тех, кто бы не толкался локтями, а поддерживал женское движение. Ведь, кроме старых фигур, есть и новые. Их надо поддерживать! Впрочем, выборы покажут, кто у нас в политике более продвинутый.

— То есть женская кампания будет тихой, но эффективной?

— Во всяком случае, шума будет немного. Будет спокойная рекламная кампания. Нельзя не сказать, что высокий рейтинг женской партии — это рейтинг ожидания. Рейтинг ожидания новых людей, которые будут работать и смогут работать эффективно, профессионально и мужественно. И если женщины за это дело возьмутся...

Как бы я ни относилась к Хакамаде, на нее все же посмотрите. В то время как все идут на президентские выборы в России "поддерживать нашего президента", только у Хакамады хватило мужества говорить, что Путин не все делает правильно. Только она его критикует и ему оппонирует.

Так что женщины поддержат тех, кто поддержит их.

— Любимый тезис Александра Лукашенко: "Мой электорат — женщины"...

— Да все уже давно поменялось! Роль женщины — хранительница очага, и она все меряет состоянием семейных дел. Когда обещанных ста долларов не хватает на жизнь, когда большая часть денег уходит на оплату квартиры, когда заработать на нормальную жизнь практически негде... Любовь к таким руководителям очень быстро проходит.

Сергей ПУЛЬША.
("Белорусские новости".)

ДИПКУРЬЕР

Освобожден от должности посол Беларуси в Израиле

Геннадий Лавицкий был отозван в Минск еще в прошлом году, а указ Лукашенко о его освобождении от должности Чрезвычайного и Полномочного посла Республики Беларусь в Государстве Израиль появился только 21 января.

Как известно, в августе прошлого года прекратило свою деятельность в Беларуси посольство Израиля. Официально — по экономическим соображениям: израильская сторона подчеркивала, что на содержание посольства не хватает денег в бюджете. Лидеры же некоторых еврейских организаций увидели связь между этим решением и проявлением в Беларуси антисемитских настроений, в том числе и во властных структурах.

Официальный Минск предпринял ответный шаг. Буквально через несколько недель после закрытия израильского посольства в Минске из Тель-Авива для консультаций был отозван посол Беларуси Геннадий Лавицкий. Все это время он работал в структуре МИД страны.

И вот 21 января появился указ А.Лукашенко об освобождении его от должности. Чем обусловлено такое решение Лукашенко, пресс-служба главы государства не сообщает. Во внешнеполитическом ведомстве страны говорят, что скорее всего из-за того, что Г.Лавицкий давным-давно отработал традиционный срок. Да и возраст у него солидный, а потому, мол, не надо искать в этом решении президента никаких политических подоплек. Пресс-секретарь МИД **Андрей Савиных** поясняет, что *"данная отставка ни в коей мере не означает, что Беларусь прекращает свое дипломатическое присутствие в Израиле. Если в Беларуси возобновит свою работу посольство Израиля, мы пересмотрим режим работы и нашего посольства в Тель-Авиве"*.

Как известно, в утвержденном правительством Израиля бюджете страны на 2004 год предусмотрена статья расходов и на открытие посольства Израиля в Беларуси. Правительство Израиля готово выделить на это 5 миллионов долларов. Называется даже предполагаемая дата открытия израильского посольства в Беларуси. Говорят, что первых дипломатов в белорусскую столицу Тель-Авив пришлет в апреле.

Пока же белорусы, желающие выехать в Израиль, испытывают трудности с получением визы. И организационные, и финансовые. Ранее виза в Израиль стоила белорусскому гражданину 17 долларов США. После закрытия посольства эта сумма возросла более чем в 5 раз. Сегодня открыть визу можно только в Москве. И обойдется это белорусу в 97 долларов. Бывшая сотрудница израильского посольства, которая теперь работает в туристической фирме "Витриб", поясняет: *"В эту сумму входит и стоимость самой визы, и консульский сбор, и услуги нашей фирмы. Пожалуйста, вы можете ехать в Москву и сами, тогда это будет дешевле на 30 долларов. Если вам откажут в визе, то вернут только часть потраченной суммы"*.

Такие трудности белорусам придется терпеть еще как минимум год. *"Даже если в апреле приедет первый дипломат из Израиля,* — говорит бывшая сотрудница посольства, — *это не значит, что сразу заработает консульский отдел. Из своей практики знаю, что на это потребуется как минимум год. Вот и посчитайте, сколько вам придется ждать, чтобы получить визу в Минске"*.

В свою очередь граждане Израиля тоже не могут получить белорусскую визу в Тель-Авиве. В посольстве Беларуси ее по-прежнему не выдают. Один из вариантов, предложенный израильтянам, — открывать визу в аэропорту Минск-2. Стоит эта услуга 80 долларов США.

Мария ЭЙСМОНТ.

Опять не договорились

На сайте Газпрома появилось сообщение "Об итогах рабочей встречи Алексея Миллера и Петра Пётуха"

Из него узнаем, что в центральном офисе ОАО "Газпром" состоялась рабочая встреча председателя правления Алексея Миллера и генерального директора ОАО "Белтрансгаз" Петра Пётуха. На ней обсуждались условия поставок российского газа в Беларусь в 2004 г. и создания совместного предприятия Газпрома и Белтрансгаза. Стороны отметили, что продвижения в переговорах по данным вопросам нет, в связи с чем Газпром прекратил поставки газа в Беларусь с 1 января 2004 года. Весь потребляемый республикой объем газа обеспечивают независимые поставщики.

Далее Управление по работе со СМИ ОАО "Газпром" напоминает, что 12 апреля 2002 г. правительства двух стран подписали Соглашения о создании равных условий в области ценовой политики и о расширении сотрудничества в газовой отрасли. В соответствии с первым Соглашением, с 1 мая 2002 г. Газпром поставлял нам природный газ по оптовым ценам пятого ценового пояса РФ. В свою очередь Беларусь, в соответствии со вторым Соглашением, должна была обеспечить условия для создания совместного с Газпромом газотранспортного предприятия на базе Белтрансгаза.

В 2003 г. Газпром полностью выполнил обязательства по поставкам газа в Беларусь (объем поставок составил 10,2 млрд. куб. м газа). С 1 января 2004 г. газ в Беларусь поставляют независимые поставщики. В январе будет поставлено около 2 млрд. куб. метров.

Евгений ТАВГЕНЬ.

СПОРТ

Біс, Дзяніс!

Проста бліскуча пачалі першы этап Кубка свету па плаванні, які праходзіць у Маскве, беларускія спартсмены.

У комплексным плаванні на 100 метраў сенсацыйную перамогу атрымаў наш Дзяніс Сілкоў. Адзначым, што Дзяніс упершыню стаў прызёрам буйных міжнародных спаборніцтваў.

І, натуральна, чакалі мы добрага выступлення ад нашай знакамітай Алены Попчанкі. Алена апраўдала давер — у яе дзве сярэбраныя ўзнагароды (на дыстанцыі 200 метраў вольным стылем і стомятроўцы батэрфляем).

Сёння за нашых гандбалістаў будзем трымаць кукіш

У адным кроку ад пуцёўкі ў плэй-оф чэмпіянату свету-2005 па гандболе знаходзіцца зборная Беларусі...

Пасля пазаўчарашняй бліскучай перамогі нашых гандбалістаў над зборнай Аўстрыі — 30:23 (10:11) шанцы на пуцёўку ў беларусаў узраслі. Сёння ўвечары яны ізноў сустрэнуцца з аўстрыйцамі — на гэты раз на іх пляцоўцы.

Нашых гандбалістаў задаволіць нават пройгрыш з розніцай у адзін мяч. Не больш.

Юнакі не жадаюць саступаць Расіі

У Маскве працягваецца XVI Міжнародны юніёрскі футбольны турнір памяці Валянціна Гранаткіна.

Беларуская зборная выйграла свой апошні групавы матч у літоўцаў — 3:1 і выйшла ў паўфінал турніру, дзе згуляе з камандай Расіі. У другім паўфінале сустрэнуцца зборныя Украіны і Польшчы.

«Гомель» едзе дадому

Футбольны турнір Кубак чэмпіёнаў Садружнасці для беларускага чэмпіёна — "Гомеля" — ужо скончыўся. У 1/4 фіналу "Гомель" прайграў тбіліскаму "Дынама" — 1:4. Зрэшты, і аднагрупнік гамяльчан — маскоўскі ЦСКА таксама "праляцеў", прайграўшы рыжскаму "Сконта" — 0:1. Літоўскі "Каўнас" па пенальці перамог эстонскую "Флору" — 3:2 (асноўны і дадатковы час — 2:2), а кіяўляне саступілі дарогу малдаўскаму "Шэрэфу". У паўфіналах турніру сустрэнуцца "Дынама" (Тбілісі) — "Шэрыф", "Каўнас" — "Сконта".

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

АФИНЫ-2004

Одному из организаторов олимпийского конкурса в виде взятки предлагали кабана

"Да улыбнитесь вы, вас же не по комсомольской путевке в Сибирь отправляют", — настраивал двух победителей республиканского конкурса "Афины—2004" на "работу" с фотожурналистами пресс-секретарь Национального комитета Беларуси Петр Рябухин...

Вчера гомельчанина Дмитрия Оржеховского и минчанку Веронику Шипицу отправляли действительно не в Сибирь, а вручали путевки в Олимпийский молодежный спортивный лагерь в Афинах.

Именно они стали победителями конкурса "Афины-2004", набрав больше всего баллов в олимпийской викторине (было 5 туров по 10 вопросов). Конкурс проводил НОК Беларуси совместно с партнерами белорусского Олимпийского комитета. Теперь Дима и Вероника с 13 по 30 августа этого года, аккурат во время Олимпийских игр, бесплатно побывают в Олимпийском лагере в 35 километрах от Афин, посетят сами соревнования, поболеют за наших. И только посочувствовать можно Юрию Капыльскому — у него оказалось равное с Дмитрием количество очков, но... Путевка для парней одна.

"Очень тяжело было работать, — признался Александр Кулаков, консультант управления спорта Министерства спорта и туризма, который и был основным составителем вопросов. — *Во-первых, были такие, которые оспаривали наши правильные ответы, во-вторых, когда усложнили конкурс, то поступали претензии с периферии: мол, у минчан привилегии, потому что есть и библиотеки, и доступ к Интернету. Даже подкупить меня хотели. Один товарищ из Брестской области за правильные ответы предлагал кабана..."*

Впрочем, конкурс позади, победители определены, спонсоры раздали подарки победителям и призерам конкурса. Дополнительная поддержка (там каждый голос будет на вес золота) нашим олимпийцам гарантирована. Дело за олимпийцами.

Алесь СИВЫЙ.

ЧИТАЯ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОТЧЕТ

Барьеры,

которые мы должны преодолеть во что бы то ни стало

(Продолжение, начало в №№9, 10.)

Барьер третий. Виновата голова, что так ноги повела

Когда-то кто-то сказал: "Виновата голова, что так ноги повела". Через годы это изречение стало народной мудростью. Кстати, одной из главных.

Чтобы что-нибудь сделать, хотя бы самое маленькое, скажем, простую скамейку, надо, чтобы решение об этом созрело в голове. Только после того, как человек убедится, что ему нужна такая вещь и прикинет план осуществления задуманного, только после этого он приступает к делу и выполняет намеченное.

Не правда ли, такая простая и понятная истина? И вместе с тем такая глубокая. А теперь задумаемся: "Хочет ли наше белорусское общество избавиться от бедности и наладить в стране достойную жизнь?" Не спешите с ответом. Он вроде бы на поверхности. "Да, хочет, кто же не хочет жить лучше?" — скажут нам тысячи. Тогда поставим вопрос по-другому, или точнее. Известно, и это доказано мировым опытом, дорога к благосостоянию лежит через демократию и рынок. Хотят ли этого наши граждане и власти? Хотят ли они демократии и рыночных реформ? Вот то-то!

В Национальном отчете читаем: "Одним из серьезных барьеров, преграждающим доступ к ресурсам, необходимым для поддержания достойного уровня жизни, является юридическая и социально-психологическая неподготовленность значительной части белорусского общества к рыночным отношениям. В обществе, где долгое время культивировалось так называемое бессребреничество, отрицательное отношение к коммерческой деятельности и почти воинственное неприятие коммерческого успеха, привычные морально-этические установки старшего поколения вступают в противоречие с жизненными реалиями".

Это совершенно верно. Хотя сказано довольно мягко. И относится оно, думается, не только к старшему поколению. Разве мало среди государственных чиновников и молодежи, претендующей на последователей комсомола, таких ортодоксов? Если говорить образно, то наша "белорусская голова" еще не готова к современным ответам на глобальные вызовы эпохи.

Что же делать? В рассматриваемом нами отчете говорится о необходимости переориентации систем ценностей: "старшее поколение должно уходить от менталитета второстепенности материальных ценностей, а молодое — лучше развивать свои духовные ориентиры".

Я бы к этому добавил, что всему нашему обществу не помешает "развитие духовных ориентиров", в первую очередь глубокое овладение современными общечеловеческими ценностями и стандартами в организации жизни, такими как демократия, права человека, разделение властей и контроль за ними со стороны граждан. Помочь народу в этом призваны партии, общественные и молодежные организации, становление гражданского общества, а также власти, которые обязаны создать благоприятные условия для ростков демократии.

Авторы отчета немного касаются этих проблем. В документе приводятся некоторые данные о партиях, общественных организациях, высказываются мысли о местном самоуправлении, в целом о духовном развитии общества. Однако эта тема, по-моему, не получила глубокого раскрытия. В отчете отсутствуют проблемы и факты, о которых настойчиво говорят Европа и США, а именно, о ликвидации властями важных структур гражданского общества, о нарушениях в ходе выборов, о давлении на негосударственные СМИ, об отсутствии условий для нормального развития партий и т.д.

Понятно, эти темы не нравятся властям. Однако это не значит, что мы не должны их обсуждать. Всем нам, в том числе и представителям власти, пора понять простую истину: дорога к лучшему будущему лежит через диалог и дискуссии, которые рождают новые идеи и подходы, а главное — взаимопонимание. Иного пути к прогрессу в этом мире пока не существует.

Да, нам очень трудно даются простые истины. Те самые, которые уже давно доказаны в других местах. Мы ну никак не можем их усвоить. И в этом почти все наши нынешние проблемы.

В ногу... с прошлым.

Фото ByMedia.net

(Окончание в следующем номере.)

Иван МАКАЛОВИЧ.

ПУЛЬС

Пераможцы!

Беларускія школьнікі сталі пераможцамі Міжнароднай алімпіяды краін СНД і Балтыі сярод вучняў 9—11-х класаў па рускай мове і літаратуры.

Алімпіяда праводзілася з 11 па 17 студзеня на базе Інстытута мастацтва і інфармацыйных тэхналогій у Падмаскоўі. Яе арганізатарам выступілі Міністэрства замежных спраў Расійскай Федэрацыі і ўрад Масквы.

У склад беларускай каманды ўваходзілі 12 вучняў 9—10-х класаў — пераможцаў абласных алімпіяд. Два першыя месцы сярод 10-х класаў занялі Аксана Воўчак, вучаніца школы № 194 Мінска, і Юлія Балакіна — вучаніца школы № 73 Мінска. Другое месца сярод 10-х класаў заняла Ганна Вільтоўская, якая вучыцца ў ліцэі № 1 Віцебска. Другое месца сярод 9-х класаў заняла Вікторыя Мельнічук, вучаніца школы № 15 Брэста. Трэцяе месца сярод 9-х класаў заняла Анастасія Лук'янава з гімназіі №8 Мінска.

Пераможцы міжнародных алімпіяд будуць залічаны ў профільныя навучальныя ўстановы на адпаведныя факультэты без уступных экзаменаў.

Вольга АСІПЕНКА.

У конкурсе на стварэнне помніка Мулявіну два пераможцы

Пераможцамі адкрытага конкурсу на стварэнне надмагільнага помніка народнаму артысту СССР, мастацкаму кіраўніку ансамбля "Песняры" Уладзіміру Мулявіну сталі два скульптары — Сяргей Васізаў і Юрый Палякоў.

Як паведаміў БелаПАН галоўны спецыяліст упраўлення мастацтваў Міністэрства культуры Мікалай Скварцоў, "з прадстаўленых 28 праектаў адкрытым галасаваннем усіх членаў журы былі выбраныя наймацнейшыя для далейшага праектавання, прычым эскізны праект С.Васізава быў прыняты практычна аднагалосна, а ў выпадку з праектам Ю.Палякова пяць чалавек былі "за", тры — "супраць" і адзін устрымаўся".

М.Скварцоў патлумачыў, што з "двума аўтарамі-пераможцамі Міністэрства культуры заключыць дагавор". Галоўны спецыяліст упраўлення мастацтваў Мінкульта паведаміў, што на працягу дзесяці дзён скульптарам прапанавалі дапрацаваць свае мастацкія праекты, з якіх будзе выбраны адзін.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

«Вольва» зроблена ў Гродне

Завяршыліся папярэднія перамовы аб магчымасці размяшчэння ў Гродне сучаснай вытворчасці камплектуючых для аўтамабіляў "Вольва" і "Сканія". Пра гэта БелаПАН паведамілі ў адміністрацыі свабоднай эканамічнай зоны "Гроднаінвест".

Група прадпрымальнікаў, якія прадстаўляюць Федэрацыю малога і сярэдняга бізнесу Швецыі, на працягу некалькіх дзён уважліва вывучала ўмовы працы і асаблівасці тэхналагічных працэсаў на заводах аўтаагрэгатаў "Мінцяжлегмаш" і "Радыёхваля". Менавіта гэтыя прадпрыемствы разглядаюцца як патэнцыяльныя партнёры вядомай шведскай фірмы.

Цяпер у СЭЗ зарэгістравана 19 рэзідэнтаў з заяўленым аб'ёмам інвестыцый амаль у 22 мільёны долараў. Палова гэтых прадпрыемстваў ужо выпускае запатрабаваную рынкам прадукцыю, больш за 90 працэнтаў якой экспартуецца. Вывучаюцца таксама некалькі новых інвестыцыйных праектаў, скіраваных на вытворчасць будматэрыялаў, мэблі, алею, у тым ліку з рапсу, і іншай прадукцыі.

Віктар МАКАРЭВІЧ.

СКАНДАЛ

Пасольства ФРГ занепакоена...

*Пасольства ФРГ у Беларусі занепакоена зацягваннем тэрмінаў выканання рашэння Вярхоўнага суда аб вяртанні грамадзяніну Германіі раней канфіскаванага ў яго аўтамабіля "БМВ". Аб гэтым у інтэрв'ю БелаПАН паведаміў першы сакратар Пасольства ФРГ у Беларусі **Хольгер КРЭМЕР**.*

Паводле слоў дыпламата, гэты аўтамабіль, коштам каля 60 тысяч еўра, быў затрыманы супрацоўнікамі беларускай мытнай службы на мяжы з Польшчай яшчэ летам 2003 года. Тады мытнікі абвінавацілі яго ўладальніка, грамадзяніна Германіі, у тым, што ён парушыў правілы часовага ўвозу аўтамабіля на тэрыторыю Беларусі. Раённы, а затым абласны суд прыняў рашэнне канфіскаваць аўтамабіль, аднак 3 кастрычніка 2003 года Вярхоўны суд рашэнне аб канфіскацыі адмяніў.

Паводле слоў першага сакратара Пасольства ФРГ, нягледзячы на тое, што рашэнне Вярхоўнага суда ўступіла ў юрыдычную сілу больш за тры месяцы таму, машына дагэтуль знаходзіцца ў гаражы ў Мінску. "Гараж знаходзіцца ў падпарадкаванні Упраўлення справамі прэзідэнта, і з сярэдзіны кастрычніка нам кажуць аб тым, што не створаны нейкія тэхнічныя перадумовы для выдачы машыны, — сказаў Х.Крэмер. — Мы, як пасольства, і ў лістападзе, і ў снежні звярталіся з адпаведнымі лістамі ва Упраўленне справамі прэзідэнта, але выразнага адказу пакуль так і не атрымалі. Так што ў выніку тры з паловай месяцы пасля таго, як Вярхоўны суд пастанавіў адмяніць ранейшае рашэнне аб канфіскацыі, дэ-факта машына дагэтуль з'яўляецца канфіскаванай, паколькі яна не вернута да гэтага часу ўладальніку, і ён не можа ёй карыстацца".

У супрацоўнікаў нямецкага пасольства выклікае непаразуменне сітуацыя, калі нават пасля вердыкту вышэйшай судовай інстанцыі пытанне застаецца нявырашаным. "Я думаю, каментарыі тут не патрэбны, сітуацыя больш чым відавочная", — сказаў Хольгер Крэмер. Паводле яго слоў, афіцыйнага адказу з Упраўлення справамі прэзідэнта на накіраваныя пасольствам лісты дагэтуль няма. Тым не менш Пасольства Германіі будзе працягваць вырашаць пытанне аб вяртанні аўтамабіля яго законнаму ўладальніку.

Супрацоўнікі апарата Упраўлення справамі прэзідэнта, да якіх БелаПАН звярнуўся з просьбай растлумачыць сітуацыю, ад каментарыяў адмовіліся.

Аляксей АРЭШКА.

ПЫТАЕЦЕСЯ — АДКАЗВАЕМ

Ці патрэбна катэгорыя работнікам аптэк?

Мне стала вядома, што група грамадзян аспрэчвае ў Канстытуцыйным судзе пастанову Міністэрства аховы здароўя аб ліцэнзаванні фармацэўтычнай дзейнасці, згодна з якой загадчыкамі і супрацоўнікамі аптэк могуць быць толькі спецыялісты першай і другой катэгорый, проста медыцынскай адукацыі як быццам недастаткова. Ці разгледжана гэтая справа, якое рашэнне вынесена?

Дзмітрый МАРОЗАЎ, Мінск.

Дзмітрый, справа знаходзіцца ў вытворчасці. Яна паступіла на разгляд Канстытуцыйнага суда 8 снежня 2003 года, і слуханні па ёй адбудуцца ў студзені—лютым гэтага года. Пра дакладную дату слуханняў будзе паведамлена дадаткова за тыдзень. "Народная воля" праінфармуе чытачоў аб канчатковых выніках.

Антось ПАВЕРКА.

ДЫСКУСІЯ

Хто падвядзе «тлустую рысу»?

Ці павінны ўлада і апазіцыя дзеля прагрэсу краіны пайсці насустрач адна адной, падвёўшы "тлустую рысу" пад 90-мі гадамі? Ці справядлівы прынцып "чым далей ад Расіі — тым лепей для беларускай дзяржаўнасці"?

*Гэтыя праблемы сталі тэмамі палемікі паміж "Нашай Нівай" і "Народнай воляй". Галоўны рэдактар "НН" **Андрэй Дынько**, публіцыст "НВ" **Сямён Букчын** і аглядальнік **Юры Дракахруст** працягнулі сваю дыскусію за "круглым сталом" Радыё "Свабода".*

Андрэй Дынько.

Сямён Букчын.

Юры Дракахруст.

Ю.Д.: Прыгадваецца выслоўе дацкага фізіка Нільса Бора: "Глыбокая думка — гэта такая, адмаўленне якой — таксама глыбокая думка". Дыскусія паміж Андрэем Дыньком і Сямёнам Букчыным пачалася з сенсацыі — "Наша Ніва" перадрукавала артыкул рэдактара "Советской Белоруссии" Паўла Якубовіча, прысвечаны вынікам расійскіх думскіх выбараў. У рэдакцыйным каментарыі "НН" было падкрэслена, што "ацэнкі афіцыёзу і незалежнай прэсы супалі да дзесятых". "Аднак замежнапалітычны курс застанецца няўстойлівым, — пісала "НН", — пакуль улады і апазіцыя не пачнуць гуляць у адным стылі і на адным полі". Неабходнымі ўмовамі гэтага газета называе дзве — "тлустая рыса" пад мінулым, пад 90-мі гадамі, і адмова ад гвалту як спосабу дасягнення палітычных мэт. Гэтыя развагі выклікалі рэзкую рэакцыю Сямёна Букчына. Вось некалькі цытат з ягонага артыкула: "У разбэшчанай крытыцы "імперскага суседа" ў афіцыёзным друку дзеячы "НН" бачаць падмурак будаўніцтва суверэннай беларускай дзяржавы. Логіка простая: чым далей ад Расіі, тым бліжэй да незалежнай Беларусі". Асаблівае абурэнне ў Сямёна Букчына выклікае прапанова наконт "тлустай рысы" — "ухваліць злом Канстытуцыі? Збіццё дэпутатаў Вярхоўнага Савета? Выкраданне лідэраў апазіцыі? Знішчэнне прадпрымальніцтва і незалежнага друку?" — задае рытарычныя пытанні публіцыст. Сп.Дынько, падвесці "тлустую рысу" пад 90-мі — гэта сапраўды дараваць усё тое, што красамоўна пералічыў сп. Букчын?

А.Д.: Калі мы хочам дабіцца прагрэсу, то на пэўныя кампрамісы прыйдзецца ісці абодвум бакам. У тым сваім каментарыі я падкрэсліваў неабходнасць пераходу да змагання на адным палітычным полі і ў адным стылі. Адмова ад гвалту ёсць умовай такога кампрамісу. Сама гэтая адмова непазбежна падвядзе пэўную "тлустую рысу" пад мінулым.

Ю.Д.: Сп.Букчын, Вы пішаце ў сваім артыкуле, што ідэя "тлустай рысы" пад мінулым фактычна запазычаная ў палякаў, яна — частка філасофіі знакамітага "круглага стала" апазіцыі і ўлады. Польская апазіцыя пайшла тады на тое, каб шмат чаго дараваць. І справа, дарэчы, зусім не ў гэтым — дараваць ці не дараваць, а ў тым, што тады бакі, ворагі дамовіліся аб правілах гульні. Можна прыгадаць яшчэ больш ранні прыклад — "пакт Монклаа", які іспанскія франкісты і антыфранкісты заключылі пасля смерці дыктатара. Пры гэтым на сумленні польскіх камуністаў і іспанскіх франкістаў было не менш, чым на сумленні лукашэнкаўцаў. Ёсць і айчынны досвед — дыялог паміж уладай і апазіцыяй аб правілах палітычнай барацьбы, які ў 1999—2000 гадах спрабаваў наладзіць кіраўнік місіі АБСЕ Ханс-Георг Вік. Значыць, Дынько — кепскі. А Валенса, які пагадзіўся сесці з Ярузельскім за "круглы стол", — добры? І пасол Вік — таксама добры? Ці ўсе яны кепскія, усе — калабаранты?

С.Б.: Я не палітык, я — пісьменнік. Я трымаюся запавету Чэхава заўсёды быць на баку пакрыўджаных. І я ўпэўнены: прапанова "НН" — амаральная. Хаця можна зразумець, што рэдактар Дынько шукае шляхоў выхаду з таго замкнёнага кола, у якім апынулася Беларусь. Але трэба гаварыць пра гэта адкрыта. Калі ты гаворыш пра "тлустую рысу", то давай падлічым, што маецца на ўвазе. Гэта працяг старой спрэчкі пра "слязінку дзіцяці".

Ю.Д.: Вы гаворыце пра маральныя прынцыпы. А яны, як вядома, маюць універсальны характар. Сп.Дынько са сваімі прапановамі, на Ваш погляд, амаральны. А Валенса ў 1989 г. быў амаральным? Вік у 1999 годзе быў амаральным?

С.Б.: Сёння ў Польшчы ідзе гарачая палеміка наконт вынікаў "круглага стала". Не была асуджаная камуністычная ідэалогія, не быў асуджаны рэжым, шмат на што былі заплюшчаны вочы, і з гэтага нарадзіліся балючыя праблемы цяперашняга польскага грамадства. Справа не ідзе пра тое, што нехта заклікае да гвалту, а нехта стаіць за кампраміс. Я таксама не за гвалт, я хачу гэта падкрэсліць.

Пэўная нацыянальная абмежаванасць некаторых аўтараў "НН" звязаная, прабачце, з пэўным узроўнем палітычнай, філасофскай і чалавечай культуры. Тут далучаецца і іншая праблема: што першаснае — правы чалавека ці нацыянальныя інтарэсы.

Ю.Д.: У адрозненне ад сп.Букчына, я не буду вучыць Вас, Сп.Дынько, маралі, але хачу звярнуць увагу на адзін практычны момант. Ваш апанент заканчвае свой артыкул словамі: "Гаспадар заўсёды ўкажа месца "шасцёрцы" — каля парашы". Гэта, безумоўна, груба, але прыгадваецца інтэлектуальны кручок, на які чэкісты лавілі дзеячаў БНР. Маўляў, эміграцыя, падполле — месца для пацукоў, а трэба далучацца да будаўніцтва рэальнай Беларусі. Праўда, улада ў гэтай рэальнай Беларусі іншая, чым вам хацелася б, але ж вы зможаце працаваць, пераконваць гэтую ўладу. І шмат хто трапіў на гэты кручок і патрапіў урэшце нават не да парашы, а ў Курапаты. Калі не кранаць гістарычных ценяў, можна паглядзець крыху бліжэй. Я ўяўляю сабе, як Урал Латыпаў патэлефанаваў пасля выхаду нумару вашай газеты Паўлу Якубовічу і, пасміхаючыся, сказаў: "Малайчына, Паша. Каб твае опусы друкавала газета, якую Гавел уганараваў як флагмана беларускай дэмакратыі і прычым друкавала без грошай, без шантажу — гэта супер!" Магчыма, Вас проста "развялі", як "разводзілі" чэкісты ў 20—30 гадах дзеячаў тагачаснага Адраджэння?

А.Д.: Паралель з 20-мі гадамі некарэктная. Тады Беларусь была часткай Савецкага Саюза. Цяпер мы маем сваю незалежную дзяржаву. Як любіць паўтараць адзін наш палітык, хочаце вы гэтага ці не хочаце, але гэта факт.

Я лічу вартымі абдумвання меркаванні, якія выказаў на старонках "Народнай волі" палітык з АГП Яўген Лабановіч. Паводле Лабановіча, пападанне Лукашэнкі паміж кавадлам і молатам Усходу і Захаду прывядзе не да падзення рэжыму, а да падзення Беларусі пад ударам усходняга молату. Гэта сапраўды небяспечна. І той самы Лабановіч перакананы, што з расійскім рэжымам нам можа быць нашмат горш. Ён адзначае, што перад тварам новых выклікаў апазіцыя мусіць перагледзець сваё стаўленне да Лукашэнкі. Аднак падкрэслівае, што гаворка не ідзе пра падтрымку Лукашэнкі ў пытаннях эканамічных, палітычных ці культурных, але ў вельмі канкрэтным пытанні суверэнітэту апазіцыя павінна адназначна выказацца. Вось такая пазіцыя Лабановіча.

Думаю, сп.Букчын пагодзіцца, што амаральна было б гандляваць суверэнітэтам.

Ю.Д.: Сп.Букчын, Вы абураецеся стаўленнем аднадумцаў Дынько да Расіі. Але прыгадаем некаторыя падзеі апошняга часу: крызіс вакол украінскай касы Тузла, расійскі план урэгулявання прыднястроўскага канфлікту, які вёў да распаду Малдовы, небяспечныя гульні Крамля з грузінскімі аўтаноміямі. Зразумела, калі Пуцін гаворыць пра "мух і катлеты", камусьці можа спадабацца, як гаспадар Крамля "мочыць" Лукашэнку, якому дома ніхто супрацьстаяць не можа. Але з улікам прыгаданых мной фактаў, ці толькі Лукашэнку ён "мочыць"? Хачу прыгадаць і вядомае інтэрв'ю Рагозіна Бі-Бі-Сі, дзе ён не толькі заявіў, што "беларуская дзяржаўнасць — гэта недарэчнасць", але і дадаў: "Для мяне няма розніцы паміж Шушкевічам і Лукашэнкам. Абодва нацыяналісты, а Лукашэнка нават горшы". Беларусі ўсходняя суседка дэманструе, так бы мовіць, твар не Пушкіна ці Ліхачова, а Рагозіна. Вам ён падабаецца? І нават больш, чым твар Лукашэнкі?

С.Б.: Я шмат выказваўся ў сваіх артыкулах наконт сённяшняй Расіі. Я крытыкаваў усё тое, пра што Вы тут казалі: імперскія захады, нежаданне бачыць Беларусь як нармальную дзяржаву, беларусаў як самастойную нацыю. Я добра ведаю, што яны лічаць нас нейкім расійскім адгалінаваннем.

Што тычыцца майго крытыцызму наконт антырасійскасці, то не заўсёды праводзіцца мяжа паміж крытыкай расійскай імперскасці і расійскасці. Гэтая мяжа даволі лёгка пераходзіцца некаторымі аўтарамі "НН", людзьмі, якія залічваюць сябе ў шэрагі патрыятычнай інтэлігенцыі.

У прыгаданым артыкуле ў "Народнай волі" я якраз пісаў, што нічога ў Расіі не змянілася, і гэтыя выбары паказалі, што працягваецца ранейшая палітыка. Палітыка Беларусі пры гэтым будуецца паводле прынцыпу "Далей ад Расіі". Можна, зразумела, і далей, але ўсё роўна Беларусь ніколі са свайго геаграфічнага месца не зляціць.

На старонках "НН" я кожны раз бачу радасць, калі Лукашэнка нешта такое ляпне на адрас расійскіх улад. Гэта ім ужо здаецца знакам і зарукай самастойнасці. А для мяне гэта проста заявы ў стылі Жырыноўскага, за якімі нічога не стаіць. Лукашэнка сёння дзейнічае абсалютна ў рэчышчы расійскай палітыкі, гэтыя ягоныя "незалежніцкія" дэкларацыі — фальшывыя заявы на публіку. Ён спрабуе такім чынам шантажыраваць кіраўніцтва Расіі, але наша краіна цалкам падпарадкавана расійскаму КДБ, расійскаму войску, расійскай уладзе, і трэба проста цвяроза прымаць гэтую сітуацыю.

Ю.Д.: Ваша пазіцыя цалкам супадае з меркаваннем Пазьняка. Ён таксама лічыць, што Лукашэнка, нягледзячы на ўсе ягоныя незалежніцкія заявы, — не больш чым расійская марыянетка.

С.Б.: Я ў гэтым цалкам згодны з Зянонам Станіслававічам.

Ю.Д.: Сп.Дынько, Ваш апанент прыпісвае Вам формулу "Чым далей ад Расіі — тым лепш для беларускай незалежнасці". Але ці толькі прыпісвае?

А.Д.: Нельга казаць, як гэта праслізнула ў Вас, сп.Дракахруст, што Сямён Букчын выступае за Расію. Гэтак жа як не варта казаць, што Андрэй Дынько выступіў тут за Лукашэнку. Па вялікім рахунку і Сямён Букчын, і Андрэй Дынько ў сваіх развагах выступаюць за адно і тое ж — за дэмакратыю і незалежнасць Беларусі. Мы толькі па-рознаму бачым шляхі да іх. Магу запэўніць, што зусім не антырасійскасць нейкіх заяў радуе "Нашу Ніву". Тое, што нас сапраўды радуе, — гэта выспяванне ў краіне перадумоваў умацавання дэмакратыі і незалежнасці. Гэтых перадумоў нашмат больш, чым было 5 ці 10 гадоў таму. Паясню сваю думку. У Беларусі дэмакратыя можа ўсталявацца толькі "ў адным пакеце" з незалежнасцю. Не можа такога быць, што мы тут пабудуем дэмакратыю, але будзем Паўночна-Заходнім краем Расіі. Не можа таксама быць, што мы станем незалежнай краінай, увойдзем у Еўрасаюз і пры гэтым у нас застанецца безальтэрнатыўны парламент і на выбарах кандыдаты будуць атрымліваць па 98% галасоў. Адно можа прыйсці толькі разам з іншым. І галоўнай умовай гэтага "пакета" з'яўляецца ўмацаванне нацыянальнага пачуцця, адчуванне сябе беларусамі, гонар за сваю краіну, умацаванне нацыянальнай эканомікі, яе пераарыентацыя з выключна ўсходняга рынку на розныя рынкі. Усё гэта, мусіць, прыйдзе разам.

Каментуючы ў "Нашай Ніве" вынікі выбараў у Расіі, мы не маглі не звярнуць увагі, што гэтыя вынікі трактуюцца аднолькава як у апазіцыйным, гэтак і ва ўрадавым друку. Гэта знак пэўнага нацыянальнага адзінства. Тут паказальныя і сама аднолькавасць, і той факт, што і адны, і другія трактуюць вынік выбараў як пэўную пагрозу.

Украінскія палітыкі могуць спрачацца і па ўнутраных пытаннях, і наконт адзінай эканамічнай прасторы, і па пытаннях еўраінтэграцыі. Але ў пытанні касы Тузла спрэчак не было, украінскі парламент быў адзінадушны.

Калі за аднолькавым бачаннем беларускіх інтарэсаў прыйдзе таксама разуменне, што гэтыя нацыянальныя інтарэсы зможа забяспечыць толькі дэмакратыя і ўмацаванне сувязяў з Еўропай — тым лепш. Хто б гэта ні зрабіў — такога чалавека варта будзе падтрымаць. Прыгаданы Яўген Лабановіч мае рацыю, калі кажа, што "мала шанцаў на тое, што гэта [illegible]

Ю.Д.: Сп.Букчын, мяне здзівіла ў Вашым артыкуле адна думка: "Лукашэнка будуе Беларусь без беларусаў, без беларускай культуры. Усё гэта магчыма толькі на падмурку сапраўднай дэмакратыі". Але ж Бісмарк будаваў Нямеччыну "жалезам і крывёй". У Варшаве стаіць помнік Пілсудскаму. А якім дэмакратам быў пан маршал — Вы ведаеце не горш за мяне. Шмат якія дзяржавы ствараліся "моцнай рукой" ці пры "моцнай руцэ". І толькі беларусы, паводле Вас, могуць зрабіць гэта толькі праз дэмакратыю. Чаму?

С.Б.: Вашы паралелі — гэта нацяжкі. Прэзідэнт Беларусі нават не гаворыць са сваім народам па-беларуску. Гэты факт сведчыць пра тое, што Лукашэнка цалкам адмаўляе існаванне нацыі і культуры. Для яго ёсць пэўная тэрыторыя, над якой ён хоча ўладарыць невядома колькі, можа, усё жыццё. Ён разумее, што ў свеце існуюць нацыянальныя дзяржавы, іншых няма. Таму нейкі такі каларыт павінен быць: гэтая мова павінна трошкі гучаць на тэлебачанні, на радыё, нейкія нацыянальныя тэатры павінны быць, але далей — не. Далей ён адчувае ўсё чужое для сябе, неадпаведнае сваёй натуры. Бісмарк гаварыў па-нямецку, і Пілсудскі звяртаўся да палякаў па-польску. І ў гэтым — галоўная розніца. Лукашэнка будуе Беларусь без беларусаў, без беларускай культуры.

Ю.Д.: Сп.Дынько, у мяне да Вас пытанне, на першы погляд, крыху ўбок ад тэмы размовы. Свой артыкул Вы заканчваеце словамі "70% беларусаў хочуць, каб Беларусь увайшла ў Еўрасаюз. Гэта раней ці пазней абавяжа". Але, паводле звестак таго ж НІСЭПД, прыкладна столькі ж беларусаў хочуць аб'яднання з Расіяй. А паводле самага апошняга апытання, дзе пытанне задавалася "рубам" — ці на Усход, ці на Захад — вынік выйшаў такі: амаль 50% — за аб'яднанне з Расіяй і толькі крыху больш за трэць — за ўступленне Беларусі ў Еўрасаюз. А гэта, гаворачы Вашымі словамі, таксама "рана ці позна абавяжа"?

А.Д.: Сапраўды ёсць гэтае раздваенне свядомасці. Як раней беларусы хацелі і незалежнасці, і аб'яднання з Расіяй адначасова, гэтак і цяпер шмат беларусаў хочуць адначасова і ўступлення ў Еўрасаюз, і аб'яднання з Расіяй, не разумеючы, што гэта немагчыма, што трэба будзе выбіраць.

Затое давайце паглядзім на дынаміку гэтых лічбаў. Колькасць людзей, якія хочуць уступлення Беларусі ў Еўрасаюз, расце. А лічба тых, якія хочуць аб'яднання з Расіяй, падае. Па-другое, сярод прыхільнікаў еўраінтэграцыі большасць — людзі маладыя, адукаваныя. А сярод прагных аб'яднання з Расіяй — большасць старых, пенсіянераў, сацыяльна неабароненых. Я мяркую, што будучыня [illegible]

P.S. Друкуецца адначасова ў "Нашай Ніве" і "Народнай волі".

СКАНДАЛ

Странное внимание

Пролежавший более года в сейфах бюрократов нагрудный знак "За активный поиск" Военно-мемориального центра Минобороны России, удостоверение к которому датировано 29 октября 2002 года, был вручен на прошлой неделе в Гродно Ираиде Ефимовне Макеевой — председателю Совета ветеранов — участников боев 1941 года на гродненской земле.

Учительница Макеева приехала в Гродно на следующий день после освобождения города — 17 июля 1944 года. Начав с поиска пропавших без вести в первые дни войны брата-пограничника и сестры — врача гродненского госпиталя, Ираида Макеева на протяжении 60 лет собирала документы и свидетельства очевидцев, чтобы восстановить имена защитников Гродненщины. Ее подвижническим трудом созданы два музея — музей двух армий в Гродно и музей брата в Бухенвальде, изданы 11 книг-воспоминаний.

По словам Макеевой, прошлый год запомнится ей тем, что местные власти не пригласили ее на открытие памятной доски герою-пограничнику Феодосию Кириченко, имя которого она вырвала из небытия, собирая сведения о последних часах его жизни. В 2003 году подготовленная к изданию вторая часть 12-й книги "Отцы и дети из 41-го" несколько месяцев пролежала в типографии — в местном бюджете не находилось денег для платы за печать.

Обивая пороги кабинетов, Макеева получала лишь письменные отказы в финансировании.

Пристальное внимание (вплоть до посещения ее скромной квартиры высокопоставленными гродненскими чиновниками) Ираида Ефимовна ощутила после публикации в независимой прессе сообщения о том, что свой музей краевед Макеева может передать в Германию, тем более что немцы неоднократно просили об этом. Теперь власть настоятельно убеждает ее отдать городу на хранение более 6 тысяч экспонатов музея.

13 января горисполком пообещал частичное финансирование издания книги воспоминаний. 16 января в торжественной обстановке Ираиде Ефимовне Макеевой наконец-то вручили нагрудный знак "За активный поиск" Минобороны России, который более года пылился в чьих-то сейфах.

Но далее события развивались странным образом: 21 января типография вернула ей подготовленный к печати материал.

Наталья МАКУШИНА.

ДЗЯКУЙ!

Як збіралі грошы на тэлевізар Веры Іванаўне Рудзіч...

Напярэдадні новага, 2004, года бяда напаткала жыхарку вёскі Ляонпаль Міёрскага раёна, інваліда першай групы Веру Іванаўну Рудзіч. "Сканаў" яе старэнькі тэлевізар, і гэта пазбавіла 54-гадовую нямоглую і самотную жанчыну сувязяў з "вялікім светам".

Аб тым, каб набыць новы тэлевізар за свае грошы, Вера Іванаўна і марыць баялася, бо ў яе становішчы сабраць трыста тысяч рублёў немагчыма.

На шчасце Рудзіч, яе асабістая праблема ўсхвалявала не толькі аднавяскоўцаў, але і кіраўнікоў райвыканкама. Грошы на тэлевізар "Віцязь" для Веры Іванаўны Рудзіч збіраліся ледзь не ўсім раёнам. Свае ўнёскі на дабрачынную справу зрабілі райбальніца, аддзел адукацыі райвыканкама, таварыства інвалідаў, мясцовы Фонд міру, раённы вузел паштовай сувязі ды іншыя арганізацыі, якія "талакой" сабралі Веры Іванаўне Рудзіч тое, што ёй не забяспечыла дзяржава.

А вось у Глыбоцкім раёне пенсіянеры лягчэй перажываюць сваё безграшоўе дзякуючы мясцовай спажыўкаперацыі, якая, спачуваючы састарэлым землякам ды і наогул усім збяднелым жыхарам вёсак, пайшла на незвычайны крок: летась магазіны райспажыўсаюза пачалі адпускаць пенсіянерам харчовыя і нават прамы- [illegible]

Сяргей БУТКЕВІЧ.

МНЕНИЕ

Лукашенко начал предвыборную кампанию?

Отрицать ложных богов необходимо, но это еще не все. Под их масками следует искать причины их существования.

А.Герцен

В последние месяцы перед разными аудиториями Александр Лукашенко озвучил некоторые принципы государственного строительства. Вкратце их суть такова: сокращение чиновничьего аппарата, борьба с коррупцией, недопущение роста цен, повышение благосостояния народа...

Если вернуться в далекий 1994 год, то можно вспомнить, что точно такие же слова обещания звучали из уст кандидата в президенты Александра Лукашенко. Шкловский Цицерон обещал тогда расправиться с жульем и ворьем (борьба с коррупцией), не допустить, чтобы уровень жизни народа упал ниже колена (остановить рост цен), выгнать нерадивых чиновников (упразднение многих чиновничьих должностей), увеличить зарплаты (повышение благосостояния народа). Говоря о сотрудниках исполнительной власти, Александр Лукашенко заявляет теперь, что никакие бывшие заслуги в расчет приниматься не будут. Говорил он так и тогда, в 1994 году — только речь шла о кебичевских чиновниках. Но, заметьте, потом многих взял на работу.

Так и хочется спросить у уважаемого Цицерона, почему именно за короткое время до очередных президентских выборов он так рьяно стал радеть за интересы народа. Конечно, "радел" он и раньше, но такого максимализма, особенно в отношении чиновников, не было. Что мешало ему на протяжении почти десяти лет выполнить свои предвыборные обещания? И где гарантия, что он после победы на выборах выполнит свои предвыборные обещания?

Лукашенко вошел во власть как борец с коррупцией. На недавнем семинаре руководящих работников он заявил, что Беларусь во многом справилась с этой задачей. Мол, процветают мелкие поборы и не более того. В то же время Washington ProFile в начале 2002 года написала о специальных исследованиях коррупции авторитетной международной организацией Transparency International. Согласно исследованиям на Востоке Европы и в странах бывшего СССР, малокоррумпированые страны — это Эстония, Словения, Венгрия и Литва. Дальше идут Польша, Болгария, Чехия, Латвия и Молдавия. Наиболее высокий уровень коррупции зафиксирован в Румынии и бывших советских республиках. Согласно этим исследованиям, по уровню коррупции Беларусь уступает только России и Украине. Вот тебе, бабушка, и Юрьев день!

Лукашенко обещает в два раза повысить уровень благосостояния народа к концу 2005 года — как раз к президентским выборам. А что мы имеем сегодня? Ни для кого не секрет, что средняя зарплата в Беларуси чуть ли не самая низкая в Европе. За свою среднюю зарплату поляк может купить 1421 буханку хлеба, или 910 килограммов сахара, или 625 десятков яиц. В Литве — 457 буханок хлеба, или 416 килограммов сахара, или 465 десятков яиц. В России, соответственно, 705 буханок хлеба, или 293 килограмма сахара, или 465 десятков яиц. В Беларуси — 543 буханки хлеба, или 203 килограмма сахара, или 205 десятков яиц. Уловили разницу?

И вновь Лукашенко обещает разобраться с чиновниками, провести для них аттестацию, оставить наиболее достойных из них. Образно говоря, накануне избирательной кампании козлами отпущения за грехи верховной власти станут белорусские чиновники, коих, по данным статистики, насчитывается более 60 тысяч. На них уже списывают все грехи высшей власти. Первое лицо страны обвиняет их в недостатках. Вдумайтесь, разве до сих пор А.Лукашенко не знал, что они допускают бюрократизм и хамство в отношении посетителей? Министры допускают рост цен, а президент об этом не знает? Чиновников ждет аттестация, и они первыми падут жертвами сконструированной ими системы.

И вновь Лукашенко идет по наработанному пути. Снижение цен, борьба с коррупцией, "перетрахивание" кадров — все это мы проходили. Как сказал А.Г. "нас народ просто выкинет, если мы допустим рост цен". Раньше постоянно росли цены, и все было в порядке, а теперь... Выходит, Лукашенко стал думать об этом тогда, когда на горизонте светят новые президентские выборы. В надежде на то, что ему поверит народ.

Народ будет приятно "удивлен", когда власть в 2004 году в чем-то уступит, что-то снизит, что-то поднимет, кого-то снимет... А что будет после третьих президентских выборов? То же прозябание, что и сейчас? Придется опять ждать новых выборов? А надо ли нам это?

Александр СЕРДЮКОВ, житель г.Могилева.

Выратавальная аперацыя. Супрацоўнікі ДАІ разам з навучэнцамі ПТВ, якія ўдзельнічаюць ва ўборцы вуліцы, спрабуюць з дапамогай трактара выцягнуць з гурбы легкавы аўтамабіль, пакінуты з восені гаспадаром на тратуары. Ён перашкаджаў ачышчаць вуліцу ад снегу.

Фота ByMedia.net

Народная Воля
23 СТУДЗЕНЯ 2004 г.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

САМЫЙ ГРОМКИЙ ФИНАНСОВЫЙ СКАНДАЛ В ФРГ

57 миллионов евро на премии — это много или не очень?

Председатель правления крупнейшего частного банка Германии в ближайшие месяцы два рабочих дня в неделю будет проводить не во франкфуртском головном офисе, а в земельном суде Дюссельдорфа. Здесь на скамье подсудимых собрались основные представители бизнес-элиты Германии. Среди них не только председатель совета директоров Deutsche Bank Йозеф Акерманн, но и бывший глава профсоюза IG Metall Клаус Цвиккель. Вместе с ними перед судом предстанут бывший глава Mannesmann Клаус Эсер и три других руководителя компании.

Понятно, что европейские СМИ активно смакуют эту историю. Их обвиняют в том, что они одобрили выплату чрезмерно высоких премий членам совета директоров компании четыре года назад, кода она перешла под контроль британской компании Vodafone. Суд должен определить, нарушили ли эти шесть обвиняемых закон, одобрив выплату премий на общую сумму в 57 млн. евро в преддверии перехода компании под контроль Vodafone. Если суд признает подсудимых виновными, то им грозит лишение свободы до 10 лет.

С нашей точки зрения, вопрос, как говорится, довольно интересный: 57 миллионов евро — это большая премия или нет? Обвинение настаивает на том, что выплаты довольно высоки и они были сделаны в нарушение законов, обязывающих руководителей компаний защищать интересы акционеров. Все подсудимые отрицают свою вину. Ранее они заявляли, что премии не были чрезмерно высокими, учитывая объемы сделки с Vodafone, оцененной в 180 млрд. долларов и названной крупнейшим приобретением в корпоративной истории. Представители Deutsche Bank сообщили, что Йозеф Акерманн сможет по-прежнему исполнять свои обязанности, несмотря на то, что в течение ближайших шести месяцев ему придется каждую среду и четверг посещать слушания в дюссельдорфском суде. Кроме того, банк ожидает, что Акерманн будет оправдан.

Понятно, что европейские СМИ активно смакуют эту историю. Так, Би-Би-Си сообщает, что эти премии вызвали массу споров в Германии, особенно после того, как стало известно, что в рамках сделки многие сотрудники Mannesmann лишились своих рабочих мест. Позиция обвинения нашла поддержку среди части населения страны, считающей, что покупка Mannesmann стала своего рода посягательством на принципы рыночной экономики страны. Сторонники обвиняемых предпринимателей заявляют, что это судебное разбирательство может также нанести ущерб инвестициям в экономику Германии.

"Немецкая волна" напоминает, что в феврале 2000 года телекоммуникационный концерн Mannesmann из Дюссельдорфа после трех месяцев упорных переговоров был приобретен британской компанией Vodafon за 190 млрд. евро. При этом глава правления Mannesmann Клаус Эссер получил премиальные и выходное пособие на рекордную для подобных случаев сумму — около 30 млн. евро. В марте два адвоката, заподозрив Эссера в корысти, подали на него иск в прокуратуру Дюссельдорфа. Чуть позже выяснилось, что и другие руководители предприятия получили крупные выплаты в качестве премий и пенсионных пособий. Общая их сумма, по данным следствия, составила 57 млн. евро. Прокуратура Дюссельдорфа в лице своего представителя Ханса-Рейнхарда Хенке заявила: чтобы снять сопротивление и получить согласие на так называемое дружеское слияние, и были обещаны большие денежные выплаты.

Иными словами, по версии следствия, руководители Mannesmann лично обогатились при продаже этого акционерного предприятия и тем самым нанесли материальный ущерб вкладчикам. В поле зрения прокуратуры попали и два бывших члена наблюдательного совета Mannesmann: Йозеф Акерманн, который ныне возглавляет "Дойче банк", и Клаус Цвиккель — экс-глава профобъединения "ИГ Металл". Следствие полагает, что именно они дали добро на выплату миллионных премий и пенсий. В августе 2002 года Цвиккель публично признал, что он допустил ошибку, воздержавшись от голосования, на котором решался вопрос о выплате менеджерам миллионных сумм.

Любопытно, что в середине февраля прошлого года прокуратура Дюссельдорфа выдвинула официальные обвинения в отношении всех шести подозреваемых, а еще через неделю публично заявила, что продажа концерна Mannesmann позволила его боссу Клаусу Эссеру и главе наблюдательного совета Йоахиму Функу лично обогатиться. В конце апреля суд заставил руководство земли Северный Рейн-Вестфалия выплатить Эссеру 10 тысяч евро в качестве компенсации за моральный ущерб, который был причинен его правам как личности действиями прокуратуры и Министерства юстиции, разглашавших информацию о ходе следствия. В то же время подозрения с него сняты не были...

Подготовил к печати Иван МАКАЛОВИЧ.

Азия салютует году Обезьяны

Жители Китая и других стран Азии праздновали Новый год по лунному календарю, согласно которому наступил год Обезьяны.

Звездой праздника в самом Китае стал Ян Ливэй — первый китаец, побывавший в космосе. Он выступил по телевидению, пожелав всем счастливого нового года. В крупнейшем городе страны — Шанхае — небо осветилось тысячами фейерверков. В Пекине было потише: власти китайской столицы ввели запрет на фейерверки и всяческие взрывчатые вещества. Тем не менее хлопушки можно было услышать на протяжении ночи по всему городу. Ведь фейерверки испокон веков — главная отличительная черта новогодних празднеств в Китае.

В Давосе обсуждают Ирак и курс доллара

В швейцарском горнолыжном курорте Давосе проходит Всемирный экономический форум, на котором лидеры мирового бизнеса и политики обсуждают насущные глобальные проблемы, такие как ситуация в Ираке, ослабление доллара и провал переговоров по либерализации международной торговли.

В этом году в нем принимают участие 2100 самых высокопоставленных деятелей, представляющих 94 государства мира. Их покой и безопасность охраняют 6 тысяч военнослужащих и сотни полицейских.

Министр иностранных дел Великобритании Джек Стро в своем выступлении заявил, что Британия и США не должны диктовать будущее Ирака, но должны поддерживать, как он сказал, консенсус иракцев. По словам Стро, политика союзников в Ираке должна учитывать общественное мнение граждан страны. Согласно нынешнему графику передачи власти иракцам, выборы в новый парламент назначены на 2005 год.

Российское правительство на форуме представляют первый вице-премьер и министр финансов Алексей Кудрин, министр связи и информатики Леонид Рейман и советник президента Андрей Илларионов.

Шарону угрожает «дело о взятке»

Израильскому бизнесмену предъявлены обвинения в даче взятки премьер-министру страны Ариэлю Шарону. Занимающийся инвестициями в недвижимость Давид Аппель обвиняется в даче взятки по делу о сделке в Греции, в которой участвовал сын премьер-министра Израиля.

В прошлом году Ариэль Шарон отвечал на вопросы следствия по этому делу. При этом он отрицал свою вину. По мнению наблюдателей, решение о предъявлении обвинения бизнесмену увеличивает возможность привлечения к ответственности самого премьер-министра и даже его отставки.

Дело, которое рассматривалось в суде Тель-Авива, касалось строительного проекта в Греции, когда Шарон был министром иностранных дел Израиля в 1999 году, а также обустройства территорий неподалеку от Тель-Авива до вступления его в должность премьер-министра, а также во время его пребывания на этом посту. В обвинении сказано, что Аппель выплатил Шарону 100 тысяч долларов США и 2,6 млн. шекелей (около 590 тысяч долларов), а также пообещал оказать помощь в ходе двух предвыборных кампаний. В обвинительном заключении говорится, что посредником в получении взяток служил сын Ариэля Шарона, Гилад, который работал консультантом в компании Аппеля во время разработки греческого проекта. Адвокат Аппеля отверг обвинения: "Нет сомнений в том, что мой клиент невиновен".

Спасайся кто может! В палестинском лагере беженцев Рафах израильские военные разрушили несколько домов.

Девушка из Украины Наталья Готий стала победителем конкурса красоты, проводившегося агентством Ford models.

80 лет со дня смерти Ленина. Российские коммунисты помнят...

КАК НАС ДУРЯТ

Жулики чистой воды в мутных потоках времени

Если честно, положа руку на сердце, то первым мошенником всех времен является государство. Другое дело, что конкурировать с ним — весьма рискованное занятие, но недостатка в желающих попробовать нет...

В преступном мире мошенники занимают особое место, можно сказать, даже почетное. Действуют они без лома и взлома, исключительно силой ума, а иногда используют и ловкость рук. А уж способов извлечь доходы аферисты придумали поболе, чем было у литературного героя О. Бендера. В основе же приемов отбирания наличных лежат человеческие слабости и нужды: поиск работы, жилья, проблемы со здоровьем и жадность, которая "фраера губит". Да хоть вспомните знаменитые финансовые пирамиды, когда народ валом валил, чтобы рубль отдать, а десять получить? Кое-кто получил, но большинство осталось с носом.

К месту заметить, история финансовых афер свидетельствует о том, что они являются непременными спутниками рыночных отношений. В начале 30-х годов прошлого века русский эмигрант Александр Ставиский так "кидanул" французов, что они потеряли 40 миллионов франков. А купились доверчивые на обещание выгодного размещения драгоценностей в ссудно-закладном банке. Афера Ставиского привела к бунту вкладчиков. 6 февраля 1934 года на Елисейские поля вышли более 30 тысяч человек, которые требовали наведения порядка в стране. Все это сопровождалось погромами и строительством баррикад. Лишь прибегнув к боевым патронам, полиция смогла угомонить бунтарей. 10 демонстрантов были убиты, 182 тяжело ранены, 486 арестованы. Это как бы небольшой экскурс в историю.

Главная задача любого мошенника — найти "курочку, несущую золотые яйца" и убедить ее с ними расстаться.

В следственном изоляторе дожидается суда уже давно не молодая минчанка. Дама находила клиентуру в платных медицинских центрах. Выдавала она себя за народную целительницу и обещала излечить от любой хвори. За деньги, конечно. С болезных и доверчивых аферистка собрала что-то около десяти тысяч долларов. Вот, кстати, один из основных приемов: найти у потенциальной жертвы болевую точку, аккуратно на нее надавить, создать атмосферу доверия и назначить цену, которая не должна показаться заоблачной. Ну а когда речь идет о здоровье, торг не уместен.

Еще одна недавняя история. В Минск на джипе приехал гражданин ФРГ, по делам, а заодно и авто продать. Немец прослышал, что у нас такие тачки на ура идут и стоят в несколько раз дороже, чем на него родине. Дал объявление в газету, и уже на следующий день ему позвонил потенциальный покупатель. Встретиться договорились на территории одной клинической больницы; звонивший пояснил, что он работает хирургом, свободного времени в обрез. В условленное время немец приехал на джипе, а встретил его обаятельный мужчина в белом халате со специфическим медицинским запахом. Доктор был в восторге от машины, цена в пятнадцать тысяч баксов его устроила. Стороны, что называется, хлопнули по рукам. А затем покупатель попросил сделать круг вокруг клиники на почти его тачке, но без продавца в салоне. Герр с радостью согласился. Джип скрылся за углом, и больше немец его не видел. Более того, он ждал "доктора" четыре часа и даже в милиции, куда обратился по настоянию знакомых, не мог поверить, что его обманули. "Работать на доверии" — так жулики называют прием, на который попался иностранец. А ведь, согласитесь, красиво сработал "хирург". С такими способностями — и на свободе! Да и не он один.

От семи до пятнадцати лет может провести вне свободы ушлая минчанка, собравшая за два года с "бедных" людей почти сто тысяч долларов. Брала аферистка деньги для неких коммерческих операций, обещая вернуть их с большими процентами. Дело готовится к рассмотрению в суде Первомайского района. Потерпевшими признали шестнадцать человек. И совсем свежее, уже этого года, дело. Минские стражи порядка объявили розыск 20-летнего гражданина Польши, который выдавал себя за представителя немецкой фирмы и обещал трем минчанам трудоустройство за границей. Слов респектабельного поляка оказалось достаточно для того, чтобы мужчины расстались с четырьмя с половиной миллионами белорусских рублей.

Это что касается частных случаев, но есть и государственные, более масштабные. Безуспешны попытки белорусских правоохранительных органов вернуть на Родину семейный дуэт бизнесменов (отца и сына), которые под благовидным предлогом набрали в минских банках кредитов на 12 миллионов "зеленых". Когда выяснили, что предлог был чистой воды аферой, родственничков и след простыл. Единственное, что разузнали наши сыскари, так это то, что жулики получали кредиты по ложным документам, деньги перевели за рубеж, а сами приземлились в США, откуда их вернуть можно лишь теоретически. Красиво жить не запретишь и красиво воровать тоже. К месту заметить, что большинство этих так называемых кредитных афер "родилось" в 1994—1996 годах. А разбираться с ними относительно активно стали лишь пять лет спустя, когда "иных уж нет, а те далече"...

Квартирный вопрос и решение проблем с законом также в поле зрения жуликов. Здесь они используют прием "посредник". Схема до ужаса проста, но действует практически без осечки. Редкий человек верит в то, что есть чиновники, взяток не берущие. У вас проблема? А я знаю, как ее решить: мол, есть у меня надежный человек, там, при власти, но вы ведь понимаете... Как правило, суммы небольшие, от 200 до 500 американских рублей. Деньги уходят с концами. А если дающий когда и встретит жулика, то его можно припугнуть Уголовным кодексом: под одной статьей ходим.

Самый безопасный для жулья способ наживы, он же самый массовый, это вера в некие высшие силы и способности отдельных субъектов с ними "договариваться". Гадалки, ясновидящие и ясновслышащие шуршание купюр и прочие типы экстрасенсов в наше смутное время размножаются как мухи. С одной такой меня свела журналистская служба.

Живет в Масюковщине цыганка, в силу которой многие верят. Рекламу в газеты не дает, но ежедневно у порога ее дома выстраивается очередь. Пристроился и я. Естественно, "меня сглазили, навели порчу и прочую гадость". Это гадалка узнала из какой-то потрепанной книжицы. Спасти она меня обещала за все имеющиеся при мне наличные. Таковых оказалось немного, меня заранее предупредили, и расстался я с ними без особого сожаления. Затем цыганка назначила мне второй сеанс. Приведу дословно его заключительную часть.

Гадалка: "Ох, парень, сильна же эта темная сила! Силен человек, который на тебя порчу навел..."

Я: "И что же мне делать?"

Гадалка: "Я тебе помогу. Я знаю, как с ним справиться. Заговор на деньгах делать надо. Но не на наших".

Я: "А на каких тогда?"

Гадалка *(слегка раздраженно из-за моей бестолковости)*: "Ну не на наших".

Я: "А! Иностранные, наверное?"

Гадалка: "Да, и чем больше, тем быстрей я тебе помогу".

Я: "А монгольские тугрики, болгарские левы, литовские литы подойдут?"

Гадалка *(явно обалдевшая)*: "Нужны другие деньги, зеленые, понимаешь?"

Я: "Понял, уже бегу за ними".

И больше с этой "доброй" женщиной я не встречался.

Племя мошенников довольно изобретательно, вывести их на чистую воду, а тем более извести — задача невыполнимая. Совет здесь может быть только один: доверяя — проверяй, а, проверив, все равно не доверяй.

Виталий ЧИЖОВСКИЙ.

КРИМИНАЛ

Настрелялся на одиннадцать с половиной лет тюрьмы

Погожим июньским днем житель райцентра Житковичи, что на белорусском Полесье, после употребления винца решил... поохотиться. Кстати, охота в летний период в республике запрещена.

Вооружившись незарегистрированным охотничьим ружьем двенадцатого калибра, место охоты выбрал у автомобильной трассы Гомель—Брест. Как заправский снайпер, Николай Прокопеня залег у обочины и принялся ожидать добычу. Та вскоре появилась, но не в виде косули или тетерева, а... микроавтобуса "Форд-Транзит". После прицельного выстрела зарядом, свалившим бы дикого вепря, в борту иномарки образовалась приличная брешь. Испуганный водитель нажал на газ и поспешил к ближайшему посту ГАИ. Не прошло и получаса, как на место происшествия прибыла оперативная группа местного РОВД. Обследуя прилегающую местность, один из милиционеров заметил удалявшегося человека с ружьем. Почти догнав охотника, страж порядка скомандовал остановиться и бросить оружие. Реакция преследуемого оказалась неожиданной — резко развернувшись, тот направил ствол на милиционера и нажал на курок. К счастью, за мгновение до выстрела "опер" инстинктивно бросился на землю — свинец просвистел над головой и разворотил кору стоящего позади милиционера дерева.

Поняв, что предупреждения на злодея не действуют, сотрудник милиции применил табельное оружие на поражение. Только получив ответную пулю в так называемое мягкое место, преступник решил сдаться, но не без боя. Бросив ружье, тот... сцепился с милиционером в рукопашной схватке. Силы были неравны — победили сила и опыт стража порядка. А тут и коллеги подоспели, заслышав выстрелы. С наручниками.

За совершение особо злостного хулиганства и покушение на убийство работника милиции Гомельский областной суд приговорил 33-летнего "полесского стрелка" к одиннадцати с половиной годам лишения свободы с содержанием в колонии усиленного режима.

Михаил ОГОНЬКОВ.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

Энцыклапедыя «Народнай волі», выпуск №77

Дамінік Манюшка

Мецэнат з Чэрвеньшчыны

Дамінік Манюшка (нарадзіўся 6 ліпеня 1788 года) — дзядзька знакамітага кампазітара Станіслава Манюшкі. Але не толькі гэтым ён заслугоўвае памяці і ўхвалы, а найперш тым, што рупіўся аб народзе, дбаў аб асвеце беларускіх сялян, клапаціўся, каб яны вучыліся гаспадарыць на зямлі, улічваючы найноўшыя дасягненні аграномічнай навукі, а, будучы філантропам, ахвотна дапамагаў ім і матэрыяльна, і фінансава. Рабіў усё добрае, каб не азмрочыць добрую славу свайго роду.

Карані ж роду Манюшкаў — на Падляшшы, але прадстаўнікі яго звязалі свой лёс з беларускай зямлёй. Адбылося гэта пасля таго, як асобныя з іх перайшлі на службу ў Вялікае княства Літоўскае, паступова дасягнуўшы поспеху. Станіслаў Манюшка (дзед будучага кампазітара) быў вайсковым суддзёй, сябраваў з гетманам ВКЛ Міхалам Казімірам Агінскім. Стасункі сталі настолькі моцнымі і прыязнымі, што Агінскі вырашыў аддзячыць таго, каго вельмі паважаў. Станіслаў Манюшка атрымаў ад гетмана Смілавіцкае графства, а гэта — мястэчка Смілавічы з яго ваколіцамі.

У Станіслава Манюшкі было ажно дзесяць дзяцей. Калі ён памёр, уладанні вырашылі размеркаваць так, каб ніхто не застаўся ў крыўдзе. Праўда, калі падзялілі зямлю, высветлілася, што асабліва няма чым і пахваліцца. Ды лепш пароўну, чым нічога не мець. Дакладна вядома, як размеркавалася бацькава спадчына паміж трыма сынамі. Чэслаў — будучы бацька кампазітара — атрымаў Убель. Казімір, які з'яўляўся адным з заснавальнікаў Віленскага тапаграфічнага таварыства, аказаў вялікі ўплыў на фарміраванне асобы Станіслава Манюшкі-кампазітара і ўвогуле стаў адным з самых выдатных беларускіх дзеячаў асветы першай паловы XIX стагоддзя, стаў уладальнікам Смілавіч.

Дамініку ж дасталіся надзелы паміж Смалявічамі і Смілавічамі — на той час глухі куток Ігуменшчыны, а цяпер тэрыторыя Смалявіцкага раёна. Але Дамінік асабліва не перажываў: паспеў ужо шмат дзе пабываць, свету пабачыў, хацелася пажыць у цішы.

Як і многія прадстаўнікі яго пакалення, з маленства выхоўваўся з ўпэўненасцю, што вернецца былая слава яго Радзімы і Рэч Паспалітая зноў стане свабоднай і незалежнай. Гэтай упэўненасці пабольшала, калі вучыўся ў Віленскім універсітэце, які скончыў са ступенню доктара права. Верагодней у далейшым прысвяціў бы сябе навуцы, але пачалася Айчынная вайна 1812 года, якая рэзка перайначыла яго далейшы лёс.

Многія беларусы і палякі з паходам Напалеона на Расію звязвалі сваё вызваленне ад царызму. Паддаўшыся прапагандзе французскага імператара-заваёўніка, яны меркавалі, што Напалеон у выніку перамогі адновіць Рэч Паспалітую, таму ахвотна запісваліся ў часці, якія змагаліся на баку Банапарта. Так Манюшка ў 1812 годзе ўступіў у Трэці полк конных стральцоў Войска Польскага.

Яшчэ ў час навучання ва універсітэце захапляўся ідэямі філосафаў-утапістаў, якія марылі аб пабудове справядлівага грамадства, ліквідацыі эксплуатацыі чалавека чалавекам. Прываблівалі Дамініка Манюшку і погляды вядомых асветнікаў. Апынуўшыся пасля паражэння Напалеона ў Германіі і Францыі, ён убачыў, што шмат чаго з гэтых ідэй паспяхова ажыццяўляецца. Прынамсі, яму давялося наведаць асобныя педагагічныя ўстановы, дзе навучанне вялося з улікам найноўшых педагагічных распрацовак. Пабываў і ў маёнтках, у якіх сяляне працавалі як вольнанаёмныя, не ведаючы ніякага прыгону.

Гэта было якраз тое, што яму і самому даўно хацелася ажыццявіць. Таму ў 1816 годзе паставіў крыж на сваёй армейскай службе. Маёнтак Радкаўшчына сустрэў яго такім, якім быў і некалькі гадоў таму. Цяпер Манюшка яшчэ больш упэўніўся, што далей так жыць таму. Як і канчаткова пераканаўся, наколькі правільнай думкі быў, калі ехаў на Радзіму з жаданнем заняцца пераўтварэннямі менавіта на ўласнай зямлі.

Першае, што зрабіў, — заняўся ў сваіх уладаннях землеўпарадкаваннем. Зямлю, якую атрымаў у спадчыну ад бацькі, падзяліў на ўчасткі, што адпавядалі колькасці сялян. Для кожнай сям'і пабудаваў сядзібу — тым самым адмовіўся ад рассялення сваіх прыгонных у вёсках, як гэта практыкавалася раней. Сяляне змаглі не толькі з поспехам вырошчваць сельскагаспадарчыя культуры, а і займацца жывёлагадоўляй. Для гэтага ім выдзяляліся лугі, багатыя сенакосамі. Акрамя таго, адводзіліся ўчасткі лесу, месца для лоўлі рыбы. Парупіўся, каб кожная сям'я пакінула месца для агародаў. Невялікую колькасць зямлі пакінуў і сабе, а, каб мець дадатковыя сродкі для ажыццяўлення іншых сваіх задумак, з сялян браў чыста сімвалічны чынш.

Атрыманыя грошы ішлі ў асноўным на ўтрыманне дзвюх школ, якія адкрыў у 1825 годзе. Адна з іх працавала ў Радкаўшчыне, і ў ёй займаліся хлопцы. Дзяўчаты ж вучыліся ў школе, размешчанай у вёсцы Пацічова.

Школа для хлопчыкаў складалася з двух ступеняў, ці, як сам ён называў гэты падзел, аддзелаў. Першы з іх быў заснаваны на методыцы Песталоцці і тычыўся вясковых хлопчыкаў, якія ўпершыню пераступалі школьны парог. За кароткі прамежак часу яны павінны былі як мага лепш развіць сваю памяць, авалодаць асновамі лагічнага мышлення, каб прадоўжыць вучобу ў другім раздзеле, дзе на ўзбраенне браўся метад вядомага англійскага педагога Джэзэфа Ланкастэра. Адштурхоўваючыся ад яго ідэй, мусіў спачатку вырашыць дзве задачы. Па-першае, як мага хутчэй даведацца, хто з хлопчыкаў мае большыя задаткі, лепш авалодвае неабходным матэрыялам, каб самыя здольныя змаглі стаць і настаўнікамі для малодшых. Па-другое, арганізаваць вучэбны працэс такім чынам, каб кожнаму ў школе было цікава.

У далейшым рабіць гэта станавілася значна прасцей, бо атрымліваўся свайго роду задзел з ліку "вучняў-настаўнікаў", і заўсёды былі ў школе тыя, хто з іх мог стаць свайго роду педагогам.

У школе для дзяўчынак, праўда, навучанне вялося па больш простай праграме, але ведаў, якія атрымлівалі яе выпускніцы, хапала не толькі для таго, каб умець чытаць і пісаць, а і атрымаць навыкі, патрэбныя ў паўсядзённым жыцці. Напрыклад, праводзіліся заняткі па рукадзеллю, ветэрынарыі, земляробству.

Куды шырэйшая была праграма ў "мужчынскай" школе. Асабліва яе другога, вышэйшага аддзела. Усё навучанне разлічвалася на два гады. Асноўнымі навучальнымі прадметамі з'яўляліся Закон Божы, арыфметыка, чытанне старaславянскае, расійскае і польскае, геаграфія, чарчэнне. Практычныя навыкі школьнікі набывалі на ўроках пчалярства, земляробства, ветэрынарыі. У абедзвюх школах праводзіліся гімнастычныя заняткі, а таксама не абыходзілася ўвагай і навука аб здароўі. З апошняга добра відаць, што Манюшка клапаціўся не толькі аб духоўным росквіце сваіх пітомцаў, а і аб іх добрым фізічным стане, таму што даўно ўпэўніўся, што сялянская праца была вельмі цяжкай і патрабавала вялікіх намаганняў.

З гэтай жа мэтай клапаціўся і аб належным харчаванні дзяцей. Былі пасаджаны батанічны, агароднінны і фруктовы сады, у якіх школьнікі працавалі, вялі догляд за рознымі дрэвамі і сельскагаспадарчымі культурамі, а атрыманыя ўраджаі ішлі ў агульнае карыстанне.

Навучанне вялося з восені да вясны, пакуль не пачыналіся асноўныя палявыя работы, але і ў іншы перыяд, калі з'яўлялася хоць якая-небудзь вольная хвіліна, некаторыя з вучняў спяшаліся ў школу. Ведалі, што там заўсёды знойдзецца ім справа. Можна будзе папрацаваць у хімічнай лабараторыі ці фізічным кабінеце, а ў бібліятэцы ўзяць цікавую кнігу, хоць апошняе задавальненне звычайна прыпадала на зімовы час, калі доўгімі вечарамі дзеці, асабліва ахвочыя да чытання, бавілі не адну гадзіну пры лучыне.

Аб тым, наколькі вялікае значэнне гаспадар Ігуменскага краю надаваў навучанню, выхаванню дзяцей, відаць і па тым, як старанна падбіраў ён для сваіх школ педагогаў. А зрабіць гэта было не так і проста, бо не шмат знаходзілася ахвотнікаў ехаць працаваць у глухамань. Але траплялiся гэткія ж апантаныя добрай справай людзі, як і сам Манюшка. Галоўным выкладчыкам у Радкаўшчынскай школе згадзіўся стаць аптэкар Сціборскі, які прайшоў курс політэхнічнага навучання ў Парыжы. Лекарам працаваў Дамінік Пожняк, які таксама з'яўляўся высокаадукаваным спецыялістам. Адначасова выкладчыкамі былі і мясцовыя людзі.

Архівы захавалі прозвішча аднаго з іх — селянін Андрэй Кляніцкі. Выказваецца меркаванне, што гэта не сапраўднае прозвішча: Андрэй, відаць, паходзіў з суседняй вёскі Кляннік, таму і пачалі яго называць Кляніцкім. Магчыма, гэты Кляніцкі праводзіў з вучнямі практычныя заняткі па земляробстве, бо навучанне рацыянальнаму гаспадаранню на зямлі ў "мужчынскай" школе было адным з прыярытэтных накірункаў. Дзеля гэтага Манюшка клапаціўся і аб набыцці неабходнага сельскагаспадарчага інвентару, прычым самага найноўшага. Дамогся нават, што з вядомай варшаўскай фабрыкі Эванса паступілі шмат якія ўдасканаленыя інструменты, якія спатрэбіліся ў час правядзення практычных заняткаў.

Чуткі пра добрае заўсёды далёка ідуць. Не стала выключэннем і педагагічная дзейнасць Манюшкі. Весткі пра тое, што робіцца ў Радкаўшчыне і Пацічове, дайшлі да Пецярбурга, дзе пра гэта паведамілі імператару Мікалаю І. Той вырашыў атрымаць больш поўнае ўяўленне пра ігуменскія пачынанні і накіраваў на Міншчыну генерала Строганава.

Сяргей Рыгоравіч сам праславіўся як мецэнат і калекцыянер, таму сабраўся ў няблізкую камандзіроўку ахвотна, а калі на месцы пазнаёміўся з работай школ Манюшкі, застаўся вельмі задаволеным. Яшчэ ў большай ступені прывабіла Строганава асоба самога Маюшкі, у якім убачыў чалавека, па-сапраўднаму заклапочанага справай адукацыі народа.

Па вяртанні ў сталіцу сваімі ўражаннямі Строганаў падзяліўся з Мікалаем І. Але хоць Сяргей Рыгоравіч і належаў да людзей, найбольш прыбліжаных да імператарскага двара, апошняе слова, безумоўна, было не за Строганавым.

Аб выніках іхняй гаворкі, праўда, ніякіх звестак не захавалася, але Мікалай І, у цэлым прыхільна ацаніўшы дзейнасць Манюшкі, відаць, дапамагаць яму не збіраўся. А дапамога якраз і патрабавалася, бо ўтрыманне школ вымагала вялікіх фінансавых выдаткаў, а сродкаў у Манюшкі паступова ўсё меншала і меншала. Аднак яму ніхто не пайшоў насустрач і з дзяржаўнай казны ён не атрымаў ні капейкі.

Не збіраліся расійскія ўлады і прапагандаваць вопыт ў справе навучання і выхавання дзяцей з народа, набыты на Ігуменшчыне. Нічога лепшага не знайшлі, як у 1838 годзе выдалі загад аб закрыцці школы ў Радкаўшчыне. Тая ж, што знаходзілася ў Пацічове, праўда, працавала яшчэ некалькі гадоў.

Педагагічная справа —гэта ўсяго адзін бок дзейнасці Манюшкі, які ўвогуле шмат клапаціўся аб паляпшэнні жыцця народа, прытрымліваючыся гуманістычных ідэй свайго часу. А на фарміраванне ягонага светапогляду ў многім паўплываў удзел у масонскай ложы "Паўночная паходня", якую ўзначальваў з 1819 года, займаючы ў ёй сёмую ступень магістра. Уваходзіў і ў мінскую ложу "Гара Табар", з'яўляўся ганаровым членам масонскіх лож "Школы Сакрата" і "Шчаслівае вызваленне".

У Радкаўшчыне і Пацічове, па сутнасці, адсутнічала прыгонніцтва, падданыя Манюшкі з'яўляліся свабоднымі людзьмі. Ён дазволіў ім нават стварыць незалежны вясковы суд, хоць і пакінуў права апеляцыі да сябе. Але перадача зямлі ў карыстанне сялянам не была дакументальна аформлена, хоць, прымаючы пад увагу тагачасныя палітычныя абставіны ў краіне, гэта пры ўсім жаданні і немагчыма было зрабіць. Улады не падтрымлівалі падобныя памкненні, а калі сярод уладальнікаў знаходзіліся нямногія жадаючыя даць сваім сялянам вольную, ім усяляк ставілі перашкоды.

Аднак Дамінік Манюшка ўсяму гэтаму не надаваў асаблівай увагі, успрымаючы ўсё як звычайную фармальнасць. Галоўным для яго па-ранейшаму заставаўся клопат аб сялянах. І, як ні дзіўна, па сутнасці падсякаў сук, на якім сядзіць. Многія з вяскоўцаў, якія скончылі школу, з цягам часу ўжо не задавальняліся сваім сацыяльным становішчам.

Ды бяда ў тым, што яны, набыўшы належныя веды, заставаліся ўсё ж сацыяльна і палітычна несвядомымі. А сёй-той нават і ўспрымаў Манюшку эксплуататарам. Гэта прывяло да таго, што яны пачалі патрабаваць ад свайго гаспадара таго, што ён ім не мог даць пры ўсім сваім жаданні.

Амбіцыйнасць некаторых вяскоўцаў прывяла да таго, што яны ўбачылі ў Манюшку свайго галоўнага ворага. Непрыязнь прывяла да звычайнага бунту. Уладальніку Радкаўшчыны і Пацічова нічога не заставалася, як пераехаць у Мінск, дзе і правёў свае апошнія гады, пакуль халера 26 верасня 1848 года не забрала яго на той свет.

Адыходзячы ў вечнасць, напісаў завяшчанне, паводле якога ўсю сваю зямлю перадаваў сялянам. Крыўдаваць на іх не збіраўся, а калі чаго і жадаў, дык толькі лепшай долі. Аднак гэты тастамент так і застаўся на паперы, бо прыгонная сістэма, што па-ранейшаму панавала ў Расіі, не дазваляла яго ажыццявіць.

Пасля смерці Дамініка Манюшкі ў Радкаўшчыне пачалі гаспадарыць Чэслаў і Альжбета Манюшкі — бацькі будучага кампазітара. Пазней наведваўся сюды і сам Станіслаў Манюшка, прыязджаючы на Радзіму, вяртаючыся з далёкіх паездак. Але ні ў Радкаўшчыне, ні ў Пацічове ўжо не назіралася ранейшага росквіту: Чэслаў Манюшка, у адрозненне ад брата, не праяўляў такой зацікаўленасці да ўзорнага вядзення сельскай гаспадаркі дый не валодаў гэткімі арганізатарскімі здольнасцямі, як Дамінік.

Адам Кіркор, які наведаўся сюды ў канцы XIX стагоддзя, пісаў у "Живописной России", што тут "усё ... разбурылася і знішчылася". Разам з тым канстатаваў: "Аднак і да гэтага часу сяляне Радкаўшчыны многім адрозніваюцца ад сваіх суседзяў, а імя Манюшкі і цяпер высока паважаецца ў сялянскім асяродку".

Сёння ж тамашніх мясцін ужо зусім не пазнаць. На месцы былой сядзібы Манюшкі Радкаўшчыны можна ўбачыць толькі рэдкае кустоўе, што знаходзіцца з супрацьлеглага ад могілак боку каля дарогі Пекалін—Верхмень, ды высокую лістоўніцу. А яшчэ ледзь прыкметныя камяні, якія некалі з'яўляліся фундаментам дома. Каля самой жа дарогі — некалькі валуноў.

Адзін з іх — вышэй за чалавечы рост. На паверхні яго з цяжкасцю можна прачытаць, што некалі тут існавала аграномічная школа. Верхняя частка пліты адбіта і згубілася, а менавіта на ёй значылася імя і прозвішча яе заснавальніка. Гэты помнік у памяць аб браце і яго добрым пачынанні ў свой час устанавіў Чэслаў Манюшка.

Не захавалася магіла на Залатой горцы, дзе ён быў пахаваны і на якой ляжаў валун з надпісам "Ад удзячных падданых сялян". Разбураны помнік каля былога маёнтка. Калі штосьці і радуе, дык толькі тое, што памяць пра мецэната з ігуменскіх абшараў паступова вяртаецца.

Міхась ЯНОВІЧ.

Пра Дамініка Манюшку можна прачытаць:

Памяць. Гісторыка-дакументальная хроніка Смалявіцкага раёна і Жодзіна. Мн., 2000.

Памяць. Гісторыка-дакументальная хроніка Чэрвеньскага раёна. Мн. , 2000.

Я И МОЯ СЕМЬЯ

Максим Мирный и его жена мечтают о большой собаке, попугае жако и семейной портретной галерее

*Ей-богу, **Ксюшу РУБЧЕНЮ** и **Макса МИРНОГО** можно смело отправлять на конкурс красоты среди супружеских пар. Повенчанные чуть более полугода назад преподаватель изобразительного искусства Минского суворовского училища и известный белорусский теннисист о-очень обаятельны. И настолько же дружелюбны по отношению к журналистам.*

Максим после коротких минских "зимних каникул" в очередной раз отправился колесить по свету, а его супруга любезно согласилась побеседовать с корреспондентом "Народной воли".

— Ксения, на прошедшем недавно Олимпийском балу Максим был признан "Открытием 2003 года". Результаты после венчания у него и на самом деле стали расти как на дрожжах. Какой процент Вашего участия в успехах мужа?

— Я не хочу что-то ставить себе в заслугу. Может быть, есть какая-то Божья помощь Максу, но мне кажется, что он всегда был на уровне. Просто сейчас начался новый этап в его и моей жизни, я помогаю Максиму как могу — стараюсь создавать все условия, чтобы ему было уютно во время матчей.

— Это какие такие условия?

— Если я с ним вместе на турнирах, то, кроме поддержки на корте, после матча тоже стараюсь поднять его настроение. Расслабляющий массаж делаю, например.

— У него нет массажиста?

— Есть, но, понимаете, есть же телесный массаж, а есть массаж душевный. Очень большое значение имеет психологическая поддержка, тем более что за время нашего знакомства я достаточно хорошо узнала Макса, знаю, что ему нужно в трудную минуту.

— И сколько Вы уже знаете друг друга?

— 10 февраля будет три года, как мы познакомились. Я уже рассказывала об этом... Вам официальную версию?

— Разные...

— Так вот, официально я познакомилась с Максом на дне рождения его папы. Неофициально — думаю, что это было предначертано судьбой. Максим мне просто предложил дружить...

— Парниша сразу понравился? Без изъянов?

— А как такой может не понравиться?! Парниша — у-ух какой! Стройный, красивый... Но даже не это главное. Он искренний. Настоящий. И подошел ко мне, в отличие от других, без всяких ложных комплиментов.

— Подружки, наверное, тоже говорили: "У-ух, Ксюша, какого кадра отхватила!"

— Вы знаете, у нас была одна девочка, молдаванка, так она затем отвела меня в сторонку и сразу сказала: "Чувствую, дорогая, что скоро свадьба будет. Сердце мое цыганское не обманешь". Так вот после той вечеринки встретились мы с Максимом только через два месяца. А все это время переписывались, он звонил мне каждый день... Казалось, что уже за это время мы узнали друг о друге все-все.

— Во время знакомства Вы уже знали, что Макс — известный теннисист?

— Я вообще не знала, кто он такой. А потом смотрю — в газетах о Максиме пишут, побеждает что-то где-то. Хотя, честно говоря, в прессе я о нем редко читаю — это мама моя коллекционированием статей о Максиме занялась.

— Ксения, Макс, наверное, красиво за Вами ухаживал? Приезжал, дарил цветы охапками...

— Да его вообще нельзя назвать ухажером, а для меня это слово "ухажер" и вообще стало каким-то далеким и неземным понятием. С Максом просто, хорошо и легко. Это очень важно, когда между людьми именно такие отношения. А что касается подарков, то он для меня — сам подарок, я же ему стараюсь сделать приятное.

— Сам-то Макс — мужик хозяйственный? Или может только ракеткой махать?

— Еще какой хозяйственный! Если что-то сломалось дома или неполадка какая — тут же за дело, и не успокоится, пока не доведет его до толку. "Да брось ты этот молоток, — говорю ему. — Легче же мастера вызвать. Руки нам еще пригодятся, не дай Бог по пальцу саданешь..."

— То есть "звездной" болезнью муж не страдает.

— Знаете, этого я больше всего сначала и боялась. Даже настороженность была. Все думала, искала: где же она, эта избалованность, проявится? Где-то же должна проявиться! И не находила. Можете не верить, но это так.

— Прямо пай-мальчик какой-то. Командуете им?

— Зачем же командовать? Могу, конечно, иногда подогнать: "Давай, пошли быстрее, а то опоздаем..." Но это же так, по-дружески. А по большому счету мы все делаем вместе, и командиров у нас просто не существует. Вместе отдыхаем, вместе хозяйством занимаемся. Родители, конечно же, помогают, мамы наперебой в гости зовут, все накормить пытаются.

— Слышал, что Николая Николаевича, отца Максима, Вы называете папа Коля.

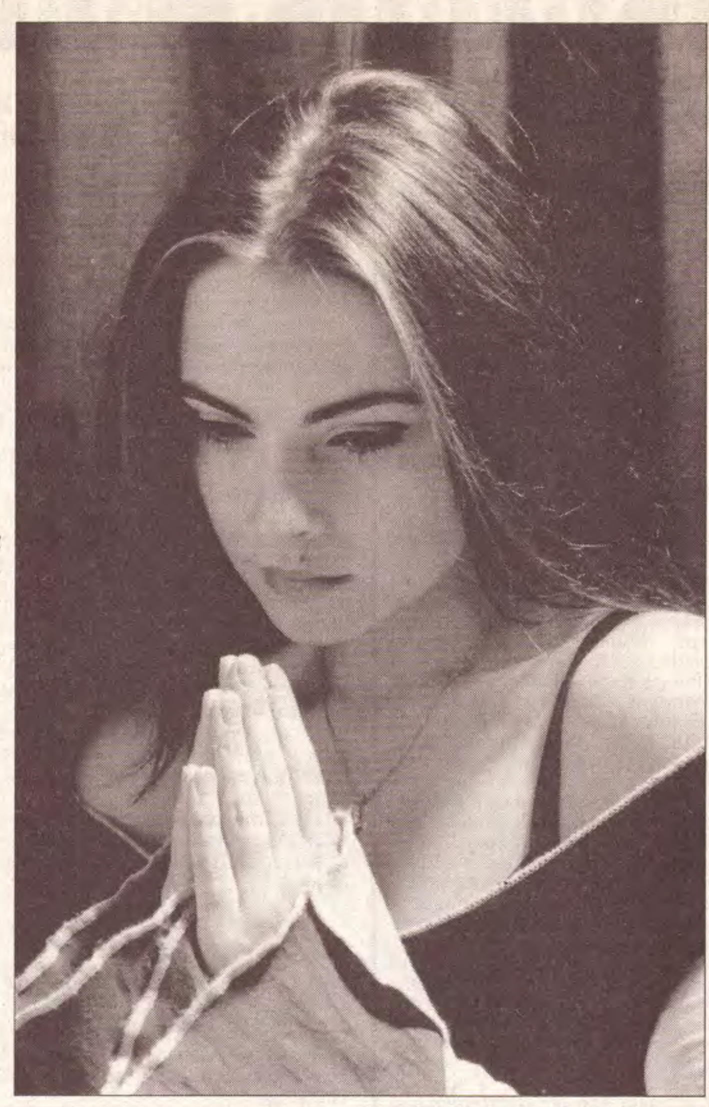
— Да, и я очень рада, что у него такой хороший папа. Мы с ним сразу нашли взаимопонимание, у нас во многом сходятся вкусы, поэтому-то я его называю именно так. Думаю, нормально. Как-то однажды Женя Кафельников говорит мне: "Как ты сказала? Папа Коля?! Ну класс, ну насмешила!"

— Ксения, чуть более полугода назад Вы с Максимом повенчались. Чья это была идея?

— Наверное, мы подошли к этому ответственному моменту вместе. Очень близкая моя подруга находится, так сказать, при церкви. Мы часто с ней общались, она много рассказывала нам с Максимом о Боге и однажды познакомила с одним батюшкой, беседа с которым, наверное, и послужила толчком для нашего венчания. И я удивилась, что во время этой беседы в основном вели диалог батюшка и Максим. Я сидела в сторонке и просто слушала. Может, потому, что я женщина, и женщине легче все это воспринимать. И тогда же батюшка благословил нас на венчание.

— Перед венчанием Вы оба исповедовались?

— Да. Максим пришел на исповедь в первый раз и говорит мне: "Слушай, чего это с батюшкой происходит? В беседе с нами вел себя как родной, а теперь как будто и не знает, кто я такой". Говорю ему: "Так тогда была светская беседа, а сейчас духовная". Для меня это не было чем-то новым, я по мере необходимости исповедовалась до этого уже несколько раз.





— У Вас было много грехов?

— Во многих из них я уже покаялась, но грехи-то у нас каждый день появляются новые. Кого-то обидела, не то сказала...

— А перед Максом исповедуетесь, знает он о Ваших грехах?

— Он знает все. Максим — первый человек, которому я исповедовалась абсолютно во всех своих грехах.

— Отпустил грехи?

— Но я же покаялась.

— Ксения, а почему Вы сразу же не сделали еще и гражданскую свадьбу?

— Во-первых, Максиму нужно было сразу же уезжать на турнир. Во-вторых, у нас очень много друзей, которые в это время тоже находились в разъездах. Так что свадьбу планируем сделать только этой осенью, в конце теннисного сезона.

— И какой Вы себе ее представляете?

— У нас, наверное, как обычно, будут кричать много раз "горько!", будет много шампанского... А вообще, я об этом никогда не задумывалась.

— Ксения, хотел спросить о Вашей с Максом минской квартире на Радужной. Это правда, что Мирные в планировке этого минского "пентхауза" нечто непонятное учудили?

— Что же чудного в том, что сделали двухъярусную квартиру? У папы еще к тому же есть большая мечта сделать на крыше сад, но... Сада пока нет, есть только три спальни, зал и столовая.

— Три спальни-то зачем?

— Во-первых, у нас часто гости бывают, а во-вторых, квартира-то строится не на день и не на два. Думаем, что когда-нибудь заселим с Максимом и эти две спальни.

— Ксения, Вы преподаете в Суворовском училище изобразительное искусство?

— Преподавала, но пару дней назад уволилась. С большим сожалением, конечно. Просто сейчас чаще приходится бывать в разъездах, и дети, естественно, вниманием были несколько обделены.

— И чем собираетесь сейчас заняться?

— Больше времени буду уделять дому, Максиму, сама хочу больше рисовать. Может быть, буду давать уроки по изобразительному искусству в частном порядке.

— Максим, наверное, зарабатывает немного больше, чем Вы, будучи преподавателем Суворовского училища?

— Да, чуть больше. *(Смеется.)*

— Сами Вы много рисуете?

— Сейчас меньше. У нас в квартире висят нарисованные мной портреты и мамы Максима, и папы, и Макса, и его братиков. Папе нравится все, иногда даже корректирует работы. Кстати, у меня мечта, и, думаю, что я ее осуществлю, — нарисовать эдакую портретную галерею династии. Помните, как раньше висели такие портреты в старых родовых княжеских замках? На княжеский род я не замахиваюсь, но задумку с портретами пока оставлять не собираюсь.

— Какие еще мечты?

— Мечтаем о красивом доме в Минске, о большой собаке и о большом-большом попугае! Мы недавно увидели такого и так загорелись! Только хотим, чтобы он еще не говорил, сами будем учить.

— Ксения, про американский дом Максима Вы еще не рассказывали...

— Аккуратный уютный домик во Флориде. Прислуги никакой нет, нет даже горничных. Понимаете, там настолько скучаешь по своему, что хочется все сделать самому. Даже субботники устраиваем. В один прекрасный день выходим и да-вай! Макс с папой деревья сажают, траву косят, я картины пишу, цветами занимаюсь. Любо-дорого посмотреть! Готовить тоже Максиму стараюсь, хотя, честно говоря, раньше я вообще не готовила. А этот Новый год был для меня и вообще экзаменом на кулинарные способности. Всем очень понравилось, правда, сказали, что слишком много наготовила. Сама-то знаю, что есть один недостаток — порой недосаливаю. Но лучше же недосолить, чем пересолить. Правда, ведь?

...Правда, Ксюша, правда. И пускай в Вашей жизни с Максом, пары, которую смело можно отправлять на конкурс красоты, сладкого всегда будет больше, чем горького. Счастья Вам и удачи!

Алесь СИВЫЙ.

23
студзеня

ПЯТНІЦА
Усх. 8.12 Зах. 16.32
Даўж. дня 8.20
Маладзік 21 студзеня

85 гадоў з дня нараджэння А.Я. Каваленкі, Героя Савецкага Саюза, ураджэнца в. Якімаўка Рэчыцкага раёна

КРЫЖАВАНКА

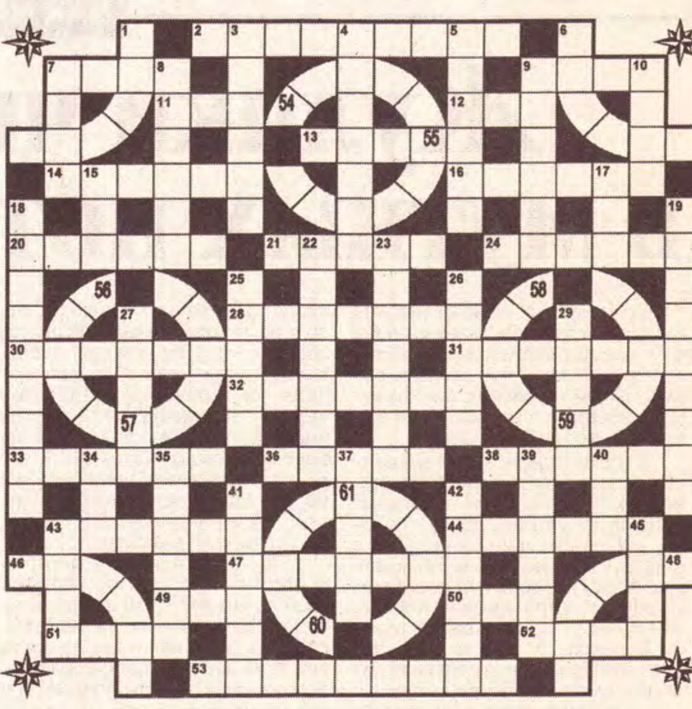
Духоўны скарб Беларусі

Па гарызанталі: 2.Адзін з мастакоў-мазаістаў кампазіцыі "Тайная вячэра" для Ісакіеўскага сабора. 7.Балет Яўгена Глебава. 9.Нефармальны маладзёжны рух. 11."Смех не арэх — ...не лупіць" (Уладзімір Ліпскі). 12.Рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне "Беларускі ...-цэнтр". 13.Янка Купала — ...першай велічыні. 14.Паэт і перакладчык, яму, "ворагу народа", даслаў у высылку ліст са словамі падтрымкі Якуб Колас. 16.Паэт-дэмакрат, перакладчык на беларускую мову вершаў Уладзіслава Сыракомлі. 20.Першая беларуская нелегальная газета "Мужыцкая ...". 21.Горад, дзе быў збудаваны касцёл Святога Станіслава. 24.Выдавец, дзейнасць якога рабіла яго падобным да славутага венецыянскага выдаўца Альда Мануцыо. 28.Твор П.Бітэля "Сказанне пра ... Берасцейскага". 30.Імя выдатнай паэткі, аўтара радка з верша "Была ты, ёсць і будзеш, Беларусь!". 31.Пісьменніца Валянціна Коўтун — ...літаратурнай прэміі імя Аркадзя Куляшова. 32."Бурым чаротам цямнее ... — даўняе, парослае лазой, рэчышча ракі" (Мікола Ракітны). 33.Установа, якая ведае справамі БНФ. 36.Прымаўка: "Прыйшоў... — кідай рагач, бяры сявеньку і сей памаленьку". 38.Вёска, дзе нарадзіўся выдатны мастак Апалінар Гараўскі. 43.Прапаведнік і красамоўца, першы рэктар Віленскай акадэміі. 44.Тое, што складае аснову, змест якога-небудзь мастацкага твора (перан.). 47.Стваральнік тэатра, які прадоўжыў традыцыі Першай беларускай трупы Ігната Буйніцкага. 49.Назва альбома гурта "Стары Ольса". 50.Імя Залускага, музыканта і прапагандыста творчасці славутага продка М.К.Агінскага. 51.Верш Уладзіміра Караткевіча, прысвечаны Янку Брылю. 52.Першая легальная беларуская газета "... Доля". 53.Горад, дзе нарадзіўся Пётр Мсціславец.

Па вертыкалі: 3.Падручнік для дзяцей, выданы кнігадрукаром Іванам Фёдаравічам. 4.Эканаміст, адзін з аўтараў твора "Гарады і вёскі Беларускай ССР". 5.Класік беларускай літаратуры. 7.Мера плошчы ў сістэме мер Вялікага княства Літоўскага. 8.Кніга маладога празаіка Сяргея Рублеўскага, за якую яму прысудзілі прэмію імя Уладзіміра Караткевіча. 9.Палатно вядомага мастака Гаўрылы Вашчанкі. 10."Паслухай вечарам ці ...: у лесе — мір і цішыня" (Генадзь Кляўко). 15.(Зося:) "Што ... мне пытаць: не хочацца нават і ўспамінаць нічога" (Цішка Гартны). 17.Мультфільм рэжысёра Аляксандра Ленкіна "Прасветленая ...". 18.Матэматык, аўтар навуковай працы "Праблема Мілера ў метрычнай тэорыі лікаў". 19.Фільм рэжысёра Юрыя Елхава "... Слуцкая". 22.Аўтар трылогіі "Альгердава дзіда". 23.Адзін з лепшых бібліcтаў і філосафаў. 25.Імя паэткі Баравіковай, стваральніцы казак і апавяданняў для дзяцей. 26.Знакамітая майстрыха па вырабе лялек. 27.Імя першай у Беларусі жанчыны-геолага, якая правадзіла палявыя даследаванні. 29.Імя знаўцы старадаўняй музыкі ... Вячорка. 34.Герой Савецкага Саюза, танкіст, удзельнік вызвалення Барысава. 35.Узаранае поле. 37.Выдатны пясняр, рэдактар газеты "Беларускі шлях". 39."І хто гэта дазволіў, каб нейкі ..., учарашняе дзіця, маё заслужанае імя няславіў і аўтарытэт падрываў?" (Васіль Быкаў). 40."Дзесьці забрахала гіена, і здалёку пачуўся ... ільва" (Янка Маўр). 41.Паэт, аўтар шэдэўра беларускай лірыкі "Зайграй, зайграй, хлопча малы". 42.Адна з самых тытулаваных спартсменак планеты. 43.Назва вышэйшага органа Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі БНФ. 45.Бабруйчанін, твар якога прызнаны адным з самых прыгожых на конкурсе "Віцэ-містэр Мадэль Свету", што ладзіўся ў Іспаніі.

Па дугах: 1.Любімы выраз Ганны Місуна "Баязлівец памірае ўвесь час — ... памірае адзін раз". 6.Майстар кавальскай справы з Глыбокага. 46.Памятнае мястэчка, звязанае з імем Тадэвуша Касцюшкі. 48.Польскі мовазнаўца, прыхільнік чысціні роднай мовы, тым не менш увёў у свой слоўнік шмат беларускай лексікі.

Чайнворды: 54.Рэжысёр карціны "Знак бяды". 55."... бібліятэк" — так называлі Беларусь у часы Міндоўга. 56.Горад, вернуты Вялікаму княству Літоўскаму пасля падпісання дзявулінскага замірэння. 57.Эпічны твор Васіля Якавенкі. 58.Імя аднаго з братоў Зізаніяў, вядомых дзеячаў беларускай культуры. 59.Герой Савецкага Саюза з Капыльшчыны, камандзір гаўбічнай батарэі, які вызначыўся ў баях за Берлін. 60.Імя паэткі, памяці якой прысвячаецца раман Валянціны Коўтун "Крыж міласэрнасці". 61.Імя палітычнага і грамадскага дзеяча Вялікага княства Літоўскага Тызенгаўза.



Адказы на крыптаграму, апублікаваную ў №6

1.Гамбург. 2.Шыльда. 3.Прасніца. 4.Човен. 5.Дзяк. "Добрая маці дае пасынку большы кавалак пірага, чым свайму дзіцяці".

Пятница, 23 января

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 08.10 "Доброе утро, Беларусь!".
08.45, 14.45, 16.45, 23.50 "Моя страна".
09.10 "Русские амазонки". Сериал.
10.05, 17.05 Сериал **"Мисс Марпл".**
11.05 "Самозванцы". Сериал.
12.10 Драма **"Прикованный".**
14.05 "На перекрестках Европы".
15.15 Сериал **"Вспомнить все".**
16.05 "5х5".
18.05 "Маски-шоу".
18.25 Фильм **"Интердевочка".** (Россия-Швеция).
21.00 Панорама.
21.50 Специальный репортаж.
22.05 Триллер **"Оператор".** (США, 2000 г.).
00.05 Приключенческий фильм **"Гвендолина".** (Франция).

ОНТ

08.00, 09.00, 18.00, 20.30, 22.40 Наши новости.
08.05 "Доброе утро".
09.05 "Земля любви, земля надежды". Сериал.
09.50 Сериал **"Следующий".**
10.45 Детский сериал "Твинисы".
15.10 "Город женщин".
15.45 Сериал **"Берег мечты".**
16.30 "Угадай мелодию".
16.55 "Большая стирка".
18.10 "Новый день".
18.30 "Без срока давности".
19.00 Поле чудес".
20.00 Время.
21.00 Концертная программа "Высшая лига".
22.50 Боевик **"Без компромиссов".** (США, 1986 г.).

РОССИЯ

07.45 Сериал **"Русские амазонки-2".**
08.50 "Короткое замыкание".
09.45 Вести. Дежурная часть.
10.00, 16.00, 19.00 Вести.
10.30 Местное время. Вести-Москва.
10.50 Мусульмане.
11.00 Вся Россия.
11.15 Москва-Минск.
11.30 Колоссальное хозяйство.
11.50 Сериал **"Неотложка".**
16.10 В поисках приключений.
17.00 Сериал **"Навеки Джулия".**
18.00 Комната смеха.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Фильм **"Пятый элемент".** (Франция-США, 1997 г.).
22.25 Фильм **"Тихий американец".** (США, 2001 г.).

ЛАД

06.30 Euronews.
08.00, 14.00, 20.00 Новости.
08.10 "Мгновение вечности".
08.30 "Другие танцы".
08.35 Сериал **"Развязка петербургских тайн".**
09.35 "Свет далекой звезды. Зиновий Бабий".
10.05 "Между нами, женщинами".
10.30 Сериал **"Грешная Анхелика".**
11.15, 12.55 Обычный необычный день.
11.50 Сериал **"Друзей не выбирают".**
13.20 Мультфильмы.
14.10 "Время кино".
15.05 "Учительская".
15.15 "Эх, анекдот, анекдот".
15.30 "Женитьба". Спектакль.
17.10 Сериал **"Возвращение Шерлока Холмса".**
18.05 "Между нами, женщинами".
18.25 Фильм **"Угнать за 60 секунд".** (США, 1974 г.).
20.15 "Колыбельная".
20.30 "Дела семейные".
21.15 Сериал **"Грешная Анхелика".**
22.05 Сериал **"Развязка петербургских тайн".**
23.00 Хоккей. Чемпионат Беларуси.

НТВ

09.00, 11.00, 16.00, 18.00 Сегодня.
09.25 "Их нравы".
10.15 "Страна советов".
14.35 "Принцип домино".
16.30 Сериал **"Она написала убийство".**
17.30 Протокол.
18.35 "Свобода слова".
19.55 Боевик **"Гангстеры".** (Бельгия-Франция).
22.20 Лучшие бои. Виталий Кличко против Ларри Дональда.

СТВ+RenTV

06.25, 15.40 "Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры в **космосе".** Сериал.
06.50 "Близнецы судьбы". Мультсериал.
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50 "СТВ-спорт".
08.05 "Минщина. Люди, события, факты".
08.15 "Минск и минчане".
08.30 "Технология".
08.40 Боевик **"Воин мечты".** (США, 2003 г.).
10.20 "Автопанорама".
10.40 "Театральные истории".
10.55 "Дикая планета".
11.30 Док.фильм "След детства".
12.00 "Час суда".
13.00 "Диалог со всем миром".
13.50, 18.30 "Желанная". Сериал.
14.50 "Летучий корабль". Мультфильм.
15.15 "Маска". Мультсериал.
16.00 "Стойкий оловянный солдатик". Мультфильм.
16.20 "Тема дня".
16.50 Комедия **"Спящий лев".** (Россия, 1965 г.).
18.00 "Минщина. Люди, события, факты".
18.20 "Светская хроника".
20.00 "СТВ-спорт".
20.15 "Минск и минчане".
20.25 "Добрый вечер, малыш...".
20.40 "Автопанорама".
20.55 Комедия **"Адский небоскреб".** (Франция, 2001 г.).
23.05 "Технология".
23.15 "Реактивный бокс".
23.40 "Новости СНГ".
23.55 Боевик **"Украсть Кэнди".** (США, 2002 г.).

ТВ ЦЕНТР

04.45, 06.30 Информационно-развлекательный канал "Настроение.
07.45 Газетный дождь.
07.55 "Страсти по Саломее". Сериал.
08.45 "Провинциалы". Сериал.
09.40 Европейские ворота России.
09.45 Телемагазин.
10.00, 13.00, 17.00, 21.00 События. Время московское.
10.15 Телеканал "Дата".
11.15 Караоке стрит.
11.30 Наша версия.
12.10 Петровка, 38.
12.30 Деловая Москва.
13.15 "Инспектор Кестер". Сериал.
15.30 Каля-маля.
16.00 "Комиссар Мулен". Сериал.
18.50 Пять минут деловой Москвы.
18.55 "За кулисами". Сериал.
19.55 "Провинциалы". Сериал.
21.35 "Народ хочет знать".
22.25 Времечко.
22.55 Петровка, 38.
23.15 25-й час. События. Время московское.
23.35 "Умри со мной". Худ.фильм. (США, 1994 г.).
01.10 Мода non-stop.

8-Й КАНАЛ

17.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
17.45 Худ.фильм **"Рижские каникулы".**
19.25 К-видео "Топ-8".
19.30 Сериал **"Адъютант его превосходительства".**
20.45 "Вечарніца".
21.00 Региональный репортаж.
21.10 Худ.фильм **"Тринадцатый воин".**

EUROSPORT

04.00 Теннис.
13.45 Скелетон.
15.15 Биатлон.
16.45 Теннис.
18.00 Бобслей.
19.00 Теннис.
20.00 Биатлон.
21.30 Снукер.
00.15 Ралли.
01.00 Теннис.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай.
Ліцэнзія на выдавецкую дзейнасць ЛВ №448 ад 15 мая 2000 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны ААТ "Красная звезда" з дыяпазітываў заказчыка, 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 28 260 экз. Заказ № 572.